

„Српски Гласник“ излази 10. 20 и последњег дана у сваком месецу. Годишња цена 4 ф., погодишња 2 ф., на 3 месеца 1 ф. За Србију, Црну Гору, и друге крајеве на целу годину 50 гр., на по год. 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

ИЗДАЊЕ ШТАМПАРИЈЕ А. ПАЈЕВИЋА.
У Новоме Саду 20. Октобра 1880.

ГОДИНА ТРЕЋА

Писма и све што се тиче уредништва, нека се пише на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду. Претплату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

О, људи, шта сам ја сневао!

Прочитавши синоћ у „Застави“, да је саборски одбор и просветни савет довршио све операте, и да је тиме разбијен један камен, који уг. влада сазиву нашег сабора на пут котрља и осетивши се после тога као да је и мени половина камена са срца пала, легнем да спавам.

Сад долази сневање!

Сневам ти, брате, као да сам и ја у некој депутацији код министра Тисе. А човек нас лепо пита:

- А где! зар ви нисте отишли у Америку?!
- Нисмо, ваша ексцеленција!
- Па које добро?

Ми му кажемо које је добро, т. ј. да је главни услов испуњен, који је он ставио за сазив сабора. Даклем да буде тако добар и т. д. и т. д.

— Јо, децо моја и голубови моји, рече министар, — а знате-ли ви, шта смо ми оно још казали: догод се не исплати фондовима предујам за дојакосње саборе, донде ваша узаконена аутономија може чачкати зубе, али донде сабора бити неће.

— А сећа-ли се ваша ексцеленција, да је та рестанција наших општина, са вашим одобрењем репартирана на десет идућих година, — и по томе би ми благодети изузетног стања могли уживати пуни десет година.

Министар се благо насмеши, што је толико значило, као: знам ја то врло добро!

Док ми у ријечи бесмо, стиже једном од нас телеграм, који је овако гласио:

„Народни посланици држали су телеграфску конференцију. Резултат је овај: Њих тридесет, које је бог поле бољим имањем обдарио, изразили су се, да ће о свом трошку доћи на сабор и не треба им дневнице. Врени карловчани се изразише да ће дати

22 и $\frac{1}{2}$ собе бесплатно за осталих 45 посланика. А ти посланици ивразише се, да ће се задовољити сваки са 40 форинта путна трошка и са 60 форинта за један месец трајања сабора на храну. А то чини 450.000 крајцара или 4500 фр, или 45 стотинарке, или 4 и по хиљадарке. — Сад се родило питање, ко ће ту грдњу суму да подмири. Општине, које су увиделе преку потребу сабора, и искале га, нуде се, да за себе и за све остале општине ту своту у напред подложе. Али шта се сад догодило: хиљаду српских најсиромашнијих трговаца и тежака дају сваки по 4 фр. 50 н. да подмире тај трошак, па макар пет дана са децом и женом глadowsали. На то се тргоше 45 средњих газда, па рекоше: Не ви, него ми! сваки дајемо по 100 фр. на олтар части рода свог. — Јест али сада устадоше неколико богаташа српских, па рекоше сваки: Ја вас приклињем богом живим, пустите мене, да подмирим тај мали трошак, па да ми благослов прати децу и унуке, догод траје Српства и српске свести. — Молимо вас даклем, јавите очинској влади, да за трошкове око нашег сабора не лупа себи нашу главу, него нека закону и правди задоста учини, па нека допусти да се сабор што пре сазове.

Ми тај телеграм покажемо г. министру запитавши га понизно: шта сад вели, кад су ето сви услови испуњени, све препоне отклоњене.

Господин министар поче, да се чеше иза ува и рече: Тако ми бога, ви ме сатерасте у ћор-сокак. Ал пустите ме само мало да се промислим.

И он стави прст на чело и поче да премишља. Али док је он премишљао, нека весела браћа прођоше шором певајући „Ој терету, докле ћу те вући!“ ја се на то тргнем, пробудим се, — оде санак пусти.

Прва ми је мисо била: Еј, боже, што немам

4500 ф. и једну крајцару, па да поделим са народом. Они 4500 фр. да метем на олтар најжурније народне потребе, а крајцара да остане мени, и са том крајцаром да се осећам богатији него сви бога-таши и спајије наше.

Што сам дуже премишљао, све ми се већма чинило, да овај сан није баш тако луд. И да не би згорег било, кад би и најзбиљнији људи о њему мало промозгали.

Кад опет што лепо будем сневао, ја ћу вам и то приповедити.

Стармали

Шетња по Новом Саду.

LV.

Јесен и њене благодети увелико већ уживамо: Х. Лајтнер је већ стигао из Беча и донео најновијих мантлова и јопнова за госпође; зубни лекар др. Дик већ је започео да нам вади шупље и крње зубе; ново вино и „Нови Пестер журнал“ већ су почели да реже, Виљемов антиревматични крв чистећи чај и мађарски језик у народним школама већ смо почели да употребљујемо; сваковрсни реали-тети и новинарске лажи продају се из слободне руке; пожутело лишће на дрвима и претплатници на српске листове нагло опадају; фуруне по со-бама и ступци у чивутским новинама већ се блатом замаз ују; дрва и карте већ се свуда цепају; жито, вино и удаваче држе се на цени; грчка влада и грчке младожење одавна се спремају, ал никако да се одлуче; Улцињ и Каменица једнако су опкружени неким лађама и паробродима; велесилске флоте и хрватски младенци непрестано демонштрирају, али свет им се само смеје, јер види, да је то све напразно; виноградске чегр-таљке и владика Кенђелац увиђају да сад већ више „нису за оно место на ком су“; у Загребу се међу дупли прозори, ваљда за резерву, ако би „младенци“ једне разбили; дрва варошкој сиротињи и Станојевићеве брошуре опет се издају; јесење магле и политичка ситуација јако нас загу-шују; код осетљивијих (на зими) људи и код ма-ђарских дујеланата игра рукавица важну улогу; — једном речи јесен је увелико наступила и ми већ уживамо њене благодети.

Међу остале јесење благодети спада и кишно-вити вашар, а то ће рећи: новосадски вашар. Каже пословица: „може бити без једног циганина вашар“, али новосадски вашар и ако може бити без једног циганина, али не може бити без кише. Тиме се пак ускраћује новосађанима уживање, да на ва-шару под шатром код Ваштаг Пане једу оне густо-озне крменадле и пију каменичког овогодишњег ши-лера, од којег а ноге зебу. Но у накнаду за ово иду Новосађани код „шварцциптера“ на кренвиршле и новосадско пиво, те опет не остају гладни ни жедчи. И не само да нису гладни и жедни, него су тако задовољни, да се и не сећају, да има људи на свету, који трпе глад и жеђ. А друго, шта ће си-ротињи фалити, баш и ако гладује? А да како др. Танер у Америци може да не једе по 40 дана? По-

мислите само, колико ту човек уштеди, кад пости и гладује. Ја сам уверен, да ће наша сиротиња, која не једе (дакле не троши на јело) за кратко време врло много уштедети, те се обогатити. И др. Танер кажу, да се због нејела свог, јако обогатио. То је што се глади тиче, а за жеђ је лако. Као год што Сремци имају толико вина, да се све — штоно кажу — даве у њему, тако и ми имамо вод'е (Дунав), да се све давимо у њој. Ту дакле оскудице нема.

Што се тиче извештаја о овом новосадском ва-шару, упућујемо читаоца на наше политичне и еко-номске новине, јер кад не доносе извештаја о темиш-варском епархијском вашару, ваљда ће бар о овом наћи за вредно. Филолози доказују, да „Темишвар“ долази од „Темис“ (богиња прав-де), и од речи „варати“, — „Темишвар“ да-кле значило би, да смо се и приликом ове епархиј-ске скупштине у богињи Правди јако варали до сада, и да је онај војно — своју драгу (нацију) из-неверио. Ал' то су све вашарски послови, који, као што знамо, не трају дуго, и с тога ваља други солиднији еспап узимати други пут, који се неће тако лако разбити, подерати, излизати из-ветрити и опучити.

АБ.

Грађа за мађарски буквар.

LXXXII.

Орб је: *орб*,
Мађар вели да је **шаш**;
— Зашто му се чини шаш,
Ти га боже знаш.

LXXXIII.

Кад Мађари *ишјавицу* виде
Онда кажу: **надаљ**;
— И у томе смислу
Растумачит' ваља,
Како је Анђелић
Дошао до *Даља*.

LXXXIV.

Покажи му: *звожђе*,
Мађар вели то је: **ваш**;
— Е па фала, брате,
Чисто ми је лакше,
Кад сам чуо да је
Барем штогод *наше*!

LXXXV.

Вредност зову: **беч**;
— Ал *Беч* само *вреди*
Док се не увреди,
Па се не *разједи*.

LXXXVI.

Локот кажу: **лакат**;
Не ваља ни српски,
А превод је сакат,
Бар да штогод важи,
Кад се лако добива
И кад се не тражи.

Јавна предавања.

I.

О кијавици.

Поштовано содружество!

Пре свега, молим свакога, да нико не мисли, да ћу ја сада зато говорити о кијавици, што ја кијавицу волим. Та говорио сам ја више пута и о мађарској равноправности, и о смрдљивом дувану, и о Анђелићевом православљу, и о мирисавој промени Новијадској, и о другим стварима, које су ми у носу, — ал сам уједно увек желео, да не морам, да немам прилике о томе говорити.

Тако стојим и сада са кијавицом (пред вама), ја је нисам тражио, — сама ми се наметла, — ма о чему другом да говорим, она ће се уплести у разговор, — ту дакле нема другог излаза, него или предавати о њој, или отказати заказано предавање.

Јест' — ал ко би овда предавао!

Прота митровачки богме неће држати предавање (рачуна удовичког фонда.) То немојте ни мислити!

Султан се тако расрди, кад му споменеш о предавању (Улциња).

Министар Тиса, што би имао да нам предаје, то је већ пред о' „Турском Народу“ и „Недељном листу“.

Владика Грујић, можда би могао држати какво предавање, које би нам се допало, — али ви нисте вољни да идете кач у Чакфалу, — хоћу рећи чак у Качфалу.

Владика Кенгелац, истина, радо држи шаљива предавања, — али само у епархијској скупштини. Е, а ко зна, кад ће опет бити епархијске скупштине!

Администратор Герман не би се много скањивао, он би предавао. Ал он опет не би предавао вама — народу — већ коме другом.

Сомборци, истина, држе честе предавања (своја права без невоље), — ал та предавања нису занимљива, више су, како да се изразим? — онако као жалосна.

И тако хтели, не хтели, морате се задовољити са мојим предавањем, — па ма било и о кијавици.

Даклем пре свега да се запитамо, од куда долази та реч кијавица? Ако има међу вама који филолог, тај ће тако одговорити: „Реч кијавица долази од кијања“.

Ал немојте му веровати. Филолози се много пута варају, и натрашке свате. Кијавица не долази од кијања, већ напротив, кијање долази од кијавице.

А кијавица долази од назеба, нарочито кад човек озебе с ногу. У месту, у коме ја живим, вино је од те сорте, за коју је покојни Ђ. говорио: „Од тога вина зебу ноге!“ — И ја све жалим на то, да сам зато добио кијавицу, што су ми, од отог вина ноге прозебле — и ако ми скоро не дође неко давно обећано вино, још ће се и смрзнутти, т. ј. не ноге,

него водени путови, лађе ће престати ићи, и ја ћу морати чекати, док буде готов Кондоросев ајзлибан.

Ал не мора човек озебити с ногу; — јер кад би човек морао озебити с ногу, онда би сви људи имали кијавицу; а пошто сви људи немају кијавицу, то је најбољи доказ, да човек не мора озебити с ногу. *Quod erat demonstrandum.*

У прочем, господо, шта више и — госпође моје, кијавица има и својих лепих страна, и то са разних гледишта.

Са морално-етичног гледишта има кијавица ту врлину, што се онда не сме љубити, и свака мати може кијавичавог младића без бриге у своју кућу пустити (т. ј. ако нема кћери, него саме синове.)

И са полицајног гледишта има кијавица своју вредност. Ни један лопов, који има кијавицу, неће доћи да ти се подвуче под кревет, па да чека док не заспиш, — јер га кијавица може одати. А преко свега тога полиција и иначе воли, кад ко искија виц.

Са културног гледишта има кијавица то добро својство, што препоручује куповане (или на који други начин набављене:) шнуфтикле.

Са економног гледишта има кијавица то добро, што, кад њу имамо, не морамо се бацити у трошак да купујемо бурмут.

Ни са религиозног гледишта није она мачији кашаљ. Јер кијавица нас уподобљава светим оцима калуђерима, — т. ј. учи нас говорити кроз нос.

И са лечничког гледишта има кијавица својих врлина. Јер кад нема других, важнијих болести, онда је кијавица докторима нужна као корица хлеба. Зато је они, кад латинско-грчки говоре, и не зову друкчије, него *Coriza*. (Ал ми то ипак разумемо.)

И са државно-економног гледишта кијавици се треба поклонити. Јер она људима натерује сузе на очи, и тако прави излишним и егзекуторе, и пустикомесара, шта више и многе солгабирове. (Могла би кадкад и цело министарство заменити.)

И са гледишта народности кијавица нам више вреди, него извесни параграфи. Јер кијавица нам допушта, да смемо и српски кијати, — само, наравно, не сме бити одзив „на здравље!“ него *kedves egészségére valjék!* — Ал толико ћемо ваљда већ научити, — ма све друго заборавили.

И са предавачког гледишта заслужује кијавица одлично признање. Јер кијавичавог предавача треба публика кроз прсте да гледи, — хоћу рећи: слуша. И ја се за ту околност оберучке хватам.

Чудновато је то, што кијавица не стоји ни у каквој пропорцији са носом. Јер велики нос може да има малу кијавицу, а на против мали нос може да има велику кијавицу. Па сад нека ко рекне да има на свету правде! (Ја се многоме надам од струје нових, напредних, антилибералних идеја, — ал се ипак сумњам, да ће ову неједнакост икада моћи изравнати.)

Заборавих вам казати, да човек може бити Кинез и онда, кад нема кијавицу, жури се да заврши ово моје прво предавање, — ако ни чим дру-

гим, да вас бар кратконом његовом примамим, да ме и други пут доброхотно саслушате.

Збиља! Ако се нисте смејали, то ми је веома мило. То ми је знак, да сам говорио у духу времена.
—рм.—

Бачванске и банатске песме.

(Још нештампане).

1.

Зелен ора, деб'о лад,
Буди богат док си млад,
Кад остариш, а ти онда
Узајмљуј из фонда.

2.

Ој јаворе, јаворе,
По па купи паворе,
Па их учи да Мађара
Узму за нотара.
Ћурђевчани траву плеву
Слушају поп Стеву.

3.

Три рива мола
Мој се дика лола,
Од како је учитељ
Комуналних школа.

5.

Колективне ноте
Деру се на фоте,
У залуд се онуд мота
Велесилска флота,

5.

Опа цупа чизме моје
Од коже сте, ал' од које?
Ево моја песма гуди:
Од образа неких људи.

6.

Три рива сомота
Је л' те (вла) дико срамота,
Што се бојиш скушштине
Да те не уштине.

7.

Ој Вршчани, Вршчани,
Та јесте ли кршћани!?
Зар вам прија мандара
Од вашег „жандара“?

8.

Ко би данас момак био
Па се неби помамио —
На оваку анархију
Што нам руши епархију.

9.

Еј сомборске улице
Постадосте сада „utcsza“,
Ал' ми отуд видимо
Кол'ко сати код вас куца!

Скупио Аб.

У Ш Т И П И И.

‡ Ми смо до сад држали, да је задатак школе да поправља и чисти децу (од сваког неваљалства) а сад видимо из „Заставе“, да је у Фелдварцу било обратно: онде су до сад деца чистила школу.

§. Сомборска репрезентација је закључила, да се на све улице метну табле са само мађарским именом дотичне улице. То нам је чудо, да су Мађари Србе надгласали, кад нама наш пријатељ, пивар Челиковић, пише да су тамо увек Срби у већини.

□ Питалица: Каквог талого нема у новосадској вишој девојачкој школи? Одговор: Ка-талого; (бар га није било у прошлу недељу, 19. (31.) октобра.)

§ Питалица: Ко у Новом Саду има највише знања? Одговор: Варошки добошар, јер он толико има знања, да сваки дан по нешто и другима „даје на знање“.

+ У Панчеву је изишла књига о „Мачку у чизмама“; ово је врло добра књига за децу, али има доста књига других, које кад купимо, а ми видимо, да смо купили „Мачку у цаку.“

= Дописник из пакрачке дијецезе пише, да је парох Н. Р. врло тачан, јер код њега је млађи син старији, отац је син, а син је отац. Требало би боље загледати у протоколе, можда имају и ови степени сродства: да је деда унук, стрина заова, теча нећак, ујак мати, отац стрина, шогор јетрва, зет кћи, а пуница девете пећке жарило.

☞ Црногорцима никако да даду мира! Сад их опет један паша чагг-риза.

? Сушачка „Слобода“ узима опет себи слободу, да Краљевића Марка назива правим „хрватским“ јунаком. Још ћемо ваљда дочекати, да Поп-Кука у „Сријемском Хрвату“ позива речма Змај Огњеног Вука Краљевића Марка овако:

„Побратиме, Краљевићу Марко,
Да си брже Сријем земљи равној,
Нек имадем од боја јунака
Ако буде до невоље љуте
Да се мени у невољи нађеш!“

Аб.

Јавна благодарност!

Свима сродницима и пријатељима, који ме удостојише, да буду при погребу моје незаборављене (док се не оженим) супруге.

У нади, да ће ми ту љубав и други пут указати, остајем

Шмурило.

Ћира. Даклем у Загребу је сабор са два гласа већине решио, да није задовољан са помађаривањем. А шта веле на то господа у Пешти,

Спира. Шта веле!? — Веле, да је то непоњатно.

Ћира. Заиста је непоњатно! Само два гласа већине!!!!

Ћира. У брудеровом листу стоји, како „народњаци“ сами фабрицирају дописе, шаљу их у стране новине, па изгледа да се и Французи и Енглези с њима слажу. И вели да је то гадно и подло.

Спира. А ко је тај дописник брудеровог листа?

Ћира. То је главом Аца Зуб.

Спира. А како се потписао?

Ћира. Потписао се: „М“.

Спира. А одакле је допис датирао?

Ћира. Из Беча.

Спира. Но то је мајстерштук од сакраментског сапрдидијераја!

Ћира. Даклем министар Хајмер вели да се не нада скорој предаји Улћина, — али да се у толико више нада да ће се флота кућама својим разићи.

Спира. Ала је то штета што министар Хајмер није турски министар, зацело би добио орден највеће мецидије, за тако дивне надежде. Ал као нашег министра ја би му досудио, да он плати трошак, што је наше бродове бадава кретао.

Грађа за латински буквар.

VII.

Не знам ко је био кум,
Ал погрешку стари су Латини

Звали: **вицијум**;

— А како је сада?

Сад још горе стоји:

Данаске се **виц и ум**

У злочинства броји.

VIII.

Ми кажемо: **зло**,

Латини га зваше: **малум**;

Ал сад да се роде,

Па да живе оде

Искуство би ново стекли:

За зло не би: **малум**,

Већ: **великум** рекли.

IX.

Грожђе је: **грожђе**,

Латини га зваше: **ува**;

— Ал ипак су вино пили,

Хисторија вели,

И нису га никада

За **уво** занели.

X.

Јарам зваху: **југум**;

— Тако и сад траје;

Јер на *југу* још и данас неки

Знају *јарам* шта је.

XI.

Вечер зваху: **вешпер**;

— По том судит' смеш,

Да Латинке никад дању

Нису *иралв* *веш*.

Допуна новог речника,

исправљенег у логичном смислу.

Ушур. — (Кад извесна животињица домили до масна званија и постане господин).

Подножје. — (Млади пилићи, пачићи, гушчићи, јагањци и т. д.).

Темењача. — (Ћелепуш).

Софта. — (Зрела бресква).

Сирена. — (Баба, која продаје сир).

Одеум. — (Лудило).

Пашеног. — (Штруфпандла).

Бакшиш. — (Кад баку ошишају).

Идиома. — (Шупас).

Пркос. — (Кад кос одлети).

Пандирало. — (Угарски министар, који, макар да је укинут феудализам, жели од Срба десетак — да га пошаље у Америку).

Лаворика. — (Кад лавови ричу).

Дарда. — (Невеста).

Ледина. — (Дебео лед).

Вртоглавица. — (Купус, који је родио у башти).

Резанци. — (Резина деца).

Облигатам поздрав. — (Кад вода нарасте, па облије гат).

Урбан. — (Хрватски бан, кад је срцем и душом Мађар).

Парасит. — (Неко препотопно створење. Јер тога данас нема, ко је пара сит).

Фатима. — (Човек, који је здраво, здраво висок).

Немариш девојка. — (Девојка, која је заборавила да пришије риш на своју аљину).

Шта вели пријатељ Анђелићев.

„Турски Народ“ у последњем броју свом саветује владу да не поставља самосталну хијерархију у Босни, јер једини Анђелић, и никоји други Србин на свету, не би кадар био бити штит против Гледстона, кад би овом на ум пало, да у првој конференцији предложи „да је Аустро-Угарска кроз четири године задоста просвету у Босни и Херцеговини ширила.“

Благо Босни, ако друге невоље нема, него само ту бригу, како ће Гледстонову политику сузбити! Благо Анђелићу, кад је једини у роду!

Шта значи: **с. р.** иза разних потписа.

Иза потписа министра Т. значи = секирам раце.

Иза потписа С. М. значи: служим роду.

Иза потписа брудер Ј. значи: спавај роде!

Иза потписа његовог колеге значи: свињска работа.

Иза потписа Е. Ч. значи: служите ракије! сипајте рума!

Иза потписа уредника П. Л. значи: сува ротква.

Иза потписа а. Г. А. значи: само руски!

Иза потписа в. Е. К. значи: смушен разум.

Иза потписа бана П. значи: сав Рват.

Иза потписа Абдул Х. значи: сад ретерирајте!

Иза потписа „Стармаловог“ значи: сирота раја! (По „Нум. Л.“)

Одговорна питања.

— Какву утеху имамо у неродној години?

— У неродној години имамо ту једину утеху, што нико не може обрати бостан.

— Каква је разлика између лепих девојака и суза?

— Лепе девојке падају нам у очи, а сузе нам падају из очију.

— Ко је највећи раскошник на свету?

— Ветар,

— А зашто?

— Јер он сипа у море песак.

— Како се зову она слова, којима Бисмарк пише љубавна писма Султану?

— Та се слова зову фрактур.

— Зашто рибе никад не банкротирају?

— Јер су се научиле да излазе на крај.

И народ уме каланбурисати.

Неки веле, да каланбур (Wortspiel) није никаква досетка; и да су то књижевници код нас пресадили; и да тога нема у народу и у његовим умотворинама.

Могло би се са много примера доказати, да није тако, и да каланбуре прави и народ.

Ево само неколиких примера:

1.) Кад кога нуде да попије чашу вина, он

ће рећи: „Не могу попити, нисам владика; него љу је испити.“

2.) Покојни чича Павле (који не верујем да је знао читати) хвалио се у шали нама деци, како је он богат. „Имам“ вели „код куће два велика сандука; у једном сандуку сам цванцик, а у другому сандуку сам дукат.“ (Можда сиромак није имао ни то, јер нам је често и овако говорио: „Децо, још ове године зло, па онда никад више добро.“)

3.) У Сентомашу за мога детињства, кад су за кога хтели да кажу, да је луцкаст, назвали су га Лудвиком.

4.) У народној песми вели девојка, да ће момку дати, драго љуба, да је драги љуби.“

5.) Онај познати каланбур о човеку из Ковина, кога су питали: Па јеси-ли добио вина, кад си га искó? — то народ често приповеда и свако разуме и смеје се.

6.) За пашино дете кажу: пашче. И то је народни каланбур.

8.) За пасуљ, у шали веле: „Мани га, молим те, ни име му не ваља; пас и уља!“

8.) У Н. Саду за мога детињства кад су ком беспосленом надничару рекли: „Иди ради!“ Он би одговорио: „Та тамо сам и окукó.“ (Рада је био бирташ у Н. Саду на Ђошку Ђурчијске улице, преко од апотеке, где је сад дућан „код бела орла“.)

9.) За мога детињства био је у Н. Саду неки старац гурав, звали су га Чађом. (Кућа му је била у лебарској улици, између садање Гаванскове и Натшевићеве). Деца су га више пута задиркивала, ал Чађа се није освртао, нег је само певуцао: „Пас лаје, пас лаје!“ А кад се деца на то разљуте, он би се извињавао: „Па ништа, децо, ништа, ја само певам: Пас ла је Мара јагањце!“

10.) „Ао Бечу не бечи се на ме!“ — Не знам за јамачно, ал чини ми се да је и то народна песма.

11.) Хоћеш-ли лубенице или диње? — „Ја би Лубендиње!“ — Хоћеш-ли гра или пасуља? — „Ја би грасуља!“ — И то је нешто налик на каланбур.

12.) „Асмонђа митмонђа, еле мога Јову смунђаше.“

13.) „Тако ти је, брате, нама суђено“, вели прост човек. Па ето и у цркви се поји: „Подај господи!“ — Све господи, па господи, — а нама паорима ништа!“

14.) Кад Мађар каже „Јóван!“ онда му одговоре: „Јован ка’ и други човек“.

15.) Неки стари Шајкаш, који ме је возио некуд, тужио ми се, како њово село пропада. Ја га запитам, за што је то? „Еј, мој господару“, одговори он, „село је као и кола; ти знаш да ни кола не могу добро да возе, кад неваљају старе шине!“ (Нема сумње, да се то односило на сеоске старешине.)

И таквих каланбура народних има још много и много. Вредно би било да се покупе.

Грађа за енглески буквар.

I.

Србин каже: *девојка*.
 Енглеz каже: **мед**,
 (Не знам како жену зову,
 — Можда кажу: *јед*.)

II.

Србин каже: *узрок*,
 Енглеz вели: **кос**;
 — Ова речца енглеска
 Српски ми изгледа, —
 Хеј, *Косово узрок* је
 Многих наших беда!

III.

Србин вели: *соба*,
 Енглеz каже: **рум**;
 — Отуд ваљда долази
 Српски реч: *подрум*.

IV.

Ми велимо; *купатило*,
 Енглеz каже да је: **бес**;
 — Многи наши мужеви
 Истога су мњења,
 Кад им жена често
 Купатила мења.

V.

Србин каже: *љубав*,
 Енглеz вели да је: **лов**;
 — Српској ћери не шкоди
 И енглески знати,
 Јер тако се многим реч'ма
 Боље смис'о схвати.

Чудновата варош.

Има једна чаробна варош, пуна живих и мртвих створова, које се у највеће реткости броје, а којих нема ни у музејима, нити у баштама са зверињацима. Тако сам од животиња видео у тој вароши ове, скоро рећи, непознате и немогуће **животиње**: „плаветног рака“, „златну змију“, „белог лава“, „плаву мачку“, „златну мачку“, „златну патку“, „златну змију“, „црног (са свим црног) коња“ и „црног јарца“ и т. д. Од **биљака** има вам ту, и ја сам својим рођеним очима (и ако кроз наочаре) видео: „златну дињу“, „златан грозд“, (ал има и обичног „плавог грозда“), од цвећа је оплетен и један „златан венац“ и т. д. Како је у тој вароши већином све златно, то је и оруђе, којим се служе од злата, тако сам видео „златан плуг“, „златно буре“, „златну мотику“, косу и т. д. И небо им је чудновато; на њему има једна дворана „код сунца“, има „златна — плава — и бела звезда“. **Народности** има различне. Видео сам ту „Црногорца“, „Штајерца“ „Тиролца“, „Ерцегов-

ца“ и т. д. И **птице** у ваздуху су им чудновате, Видео сам „златну шеву“, једног „црног“ и једног сасвим „белог орла“! На зиду једном опазео сам, где су изникле из зида „три главе шећера“! Владаоци имају више, тако има само у једној кући „Три круне“, па опет у другој кући има још једна „Круна“, и мора се признати, да су им владоци врло демократски и гостољубиви, код њих може ићи ко хоће, ту се части, једе и пије, колико сам само пута „Код краља“ био на чаши вина! Мора бити, да је близу гдегод море, јер сам видео „Матроза“, а и Црнца“ сам виђао на једном ћошку. Мора бити да и виша небесна створења иду по земљи, ја сам бар видео два „златна ађела“ и „св. Духа“.

Може бити да ће се наћи когод, ко ми неће веровати. Заиста и самом ми је чудновато! Но цела истина.

Ко не верује, нека дође у — Нови Сад и нека посматра по кућама, над дућанским и бирџуским вратима цимере (шилдове). **Аб.**

Страхота.

Као вештац разбарушен
 Лојд се шофира;
 Јао, бого, да страшнога
 Папреног вампира!

Зуби шкрини, ватру бљује,
 А зенице шири;
 Из уста му парче репа
 Од аждаје вири.

Какав му је страشان задах,
 Какав страشان глас!
 Уклањајте децу, јер би
 Могла добит' фрас!

Нокти су му од по риза,
 На тророжац лице;
 Уста су му од три хвата, —
 — На Србију сиче.

Хоће-ли је у ракији
 Полит', ил у пиву!?
 Хоће-ли је прогутати,
 Ил раскидат' живу?!!

Стани, море, не дај жучи
 Да с' у крв разлива,
 Јер од тога човек, лако
 Жутицу добива!

„Шта, жутицу! — то и хоћу,
 Триста-ли вам јада!
 Ал не једну, него барем.
 Неколко хиљада.“

За уредништво одговара А. Пајевић.
 Главни сарадник Абуказем.

Најновије књиге.

Мађарско језикословље у практичним примерима. По наставном плану високог министарства просвете од 29. јуна 1879. за српске основне школе уредило Јован Илчић, управ. учитељ. I. Свеска. За II. разред. Издања књижаре Луке Јоцића и друга у Новоме Саду. Цена 20 новч. комад.

Романи Милована Видаковића, Велимир и Босилка. Издање књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду. Цена 1 форинат.

Упуство за наставу у рачуну у народној школи. II. књига (1—100.) За други разред српско-народних школа по Еристу Хенчлу израдио Аркадије Вуковић учитељ. Нови Сад издање књижаре Браће М. Поповића.

О Механизму у школској настави предавање дра. В. Бакића професора држано 6 Априла 1880 г. у учитељском збору у Београду (прештамано из „Школског Листа“) цена 15 нов. у Сомбору издање књижаре Миливоја Каракашевића.

Српски Соко велики илустровани календар за просту годину 1881 која има 365 дана. Уређује др. Милан Ђорђевић, комисионо издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду. „Српска народна задружна штампарија“ 1880 цена је 50 нов. или 1 динар.

Путовање по новој Србији пише Светен Л. П. издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду свеска пета, цена 20 новч. или по динара у Београду добити се може у књижари Андрије Пурића, Васина улица и Велимира Валожића.

Сад је баш изишао из штампе

НАРОДНИ ЛЕЧНИК

ПОУКА О ЖИВОТУ И ЗДРАВЉУ

ПИШЕ

Др. Милан Јовановић

КЊИГА ЧЕТВРТА

која доноси следеће чланке:

1. Хоћемо ли се праштати?
2. Дечије болести. II. Глисте.
3. Шта не ваља у женској одећи?
4. Како ваља неговати кожу.
5. За што нам гину деца?
6. Премного и премало.
7. Обичаји што нас тару и море. IV.

„Народни Лечник“ излази свака три месеца у књизи од 64 стране, а цена му је за све 4 књиге само 1 ф., поједина књига стоји 30 новч. Ко се са 1 фор. предплати на све четири књиге, шаљемо исте како која изађе о нашем трошку.

Предплату за „Народни Лечник“ примају: у Митровици г. П. Панаотовић, у Сомбору књижара М. Каракашевића, у В. Кикинди књижара Јове Радака, у Ст. Бечеју књижара М. Д. Сомборског, у Бечкереку књижара Манголд, у Сентомашу г. М. Рунић, у Карловцима књижара К. Павловића, а за Боку Которску Спиро Петровић у Котору, као и сви познати растуривачи српских књига у нашим мањим и већим местима које овим јавно молимо да се сваки у своме месту заузме око скупљања предплате на ове за народ корисне, а тако јефтине књижице. За тај посао ми им осим своје захвале уступамо радо 10% од скупљене предплате.

У Новом Саду Септембра 1880.

Штампарија А. Пајевића

Изишао је из штампе

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

који у своме седмом броју доноси: 1. Месец (са сликом). 2. Добрица и свети Петар. 3. У јарости, песма. 4. Сунце и ветар, песма Чика Јове Змаја. 5. Нешто о кртоли (кромпиру) од — О. — 6. Дobar друг, песма. 7. Како се Мемка поправила. Приповетка са четири слике. 8. Твоја рођена црквица, песма од Ј. 9. Мала читаља песма. 10. Зецови у очајању, песма од Ј. 11. Српске нар. питалице. 12. Слика лепе Далматинке (са сликом) од чика Мише. 13. Овејана зрнаца. 14. Дашто мити дашто. 15. Ребус. 16. Решење загонетке. 17. Решење ребуса. 18. Нашим малим читачима. 19. Нове књиге. 20. Чика Јовина пошта.

Цена је „Невену“ за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор. на пола године 2 фор. за Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године.

Претплату ваља слати: Из Србије књижари В. Валожића у Београду. Из Аустро-Угарске и осталих крајева накнадној штампарији А. Пајевића у Нови Сад.

Наклада „НЕВЕНА.“

Још се може добити

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1881. ГОД.

Цена 50 новчића или 1 динар.

Наручбине из Србије ваља упућивати књижари В. Валожића у Београду, из осталих крајева подплатој штампарији.

Ко на ручи за готов новац или на распродају у више примерака ових календара добија према количини наручбине највећи рабат.

Накладна штампарија А. Пајевића у Новоме Саду.

РЕД ПЛОВИДБЕ

ПУТНИЧКИХ ПАРОБРОДА.

Од 31. (19. октобра) 1880 до даље наредбе.

Нови Сад-Земун: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом 1 сат п. п.

Нови Сад-Оршава: понедељником и четвртком 1 сат по подне.

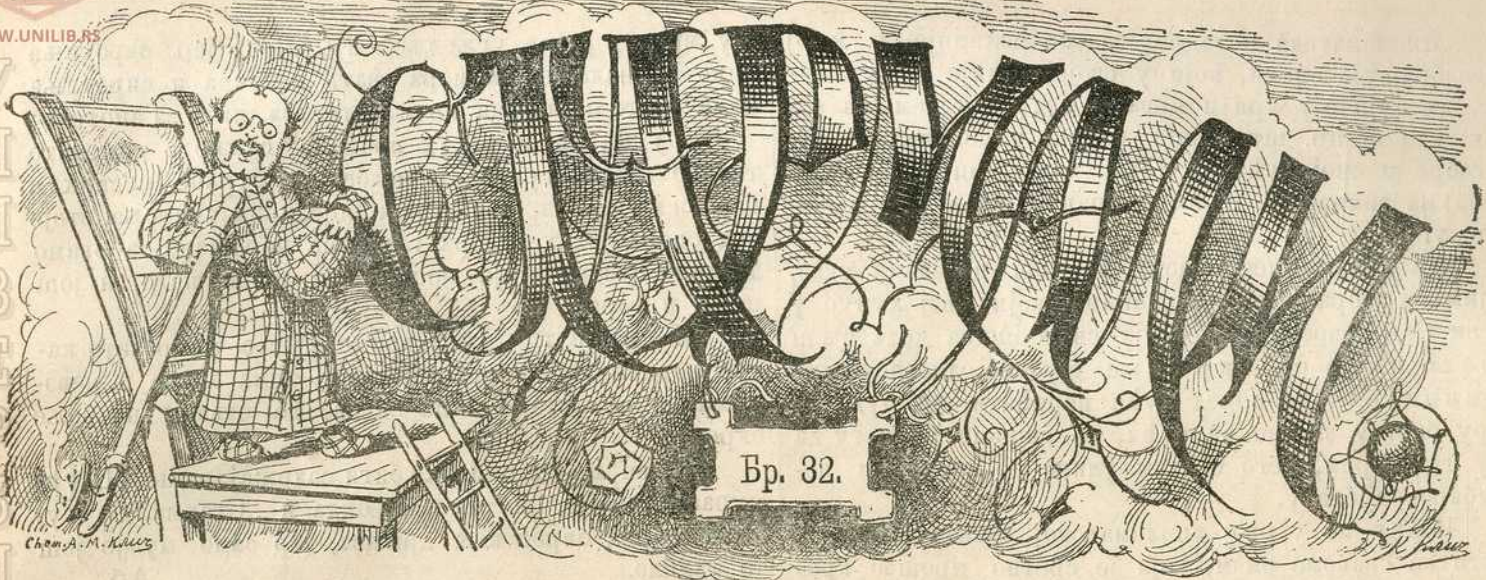
Нови Сад-Тител: средом и недељом у 1 сат по подне.

Нови Сад-Брод: недељом и четвртком 1 с. п. п.

Нови Сад-Пешта: недељом, понедељником, средом, четвртком и суботом $\frac{1}{2}$ 5 сата п. п.

Нови Сад, 30. (18) октобра 1880.

У П Р А В А.

„Стармали“ излази 10. 20 и последњег дана у сваком месецу. Годишња цена 4 ф., годишња 2 ф., на 3 месеца 1 ф. За Србију, Црну Гору, и друге крајеве на целу годину 50 гр., на по год. 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

ИЗДАЊЕ ШТАМПАРИЈЕ А. ПАЈЕВИЋА.
У Новоме Саду 20. Новембра 1880.
ГОДИНА ТРЕЋА

Писма и све што се тиче уредништва, нека се пише на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду. Претплату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

УЖАС И НЕВОЉА У ЗАГРЕБУ.

Подземни беси, којим нисмо вични!
Зар бурним морем поста земља ова!?
— И један тренут' више јада створи,
Нег што би могли стотине громава.

Има-л се куда? — Ако имаш крила!
— Жено, што бледиш? „Где је дете моје!“
У цркву хрли! — „Срушила се већем.“
— Болници беже са постеље своје . . .

То нису муке, кима си се над'о;
То није душман, с ким се можеш борит'!
„Хоћемо-л', децо дочекати зору?“ —
„Хоће-л' нас, мајко, страх ил глад уморит?“

Под мутним небом невољници ћуте;
Нико не виче: „Помагај нам, свете!“
Ал срца ваљда не траже јауке;
— Дарежне руке нек се саме сете.

Беси се стреме од горе, од доле.
Знамо-ли сутра шта нас може снаћи!
Дужни смо сваком у помоћ притећи,
А трипут више најближој нам браћи.*)

*) Радо ћемо примити, обзнанити и брзо доставити сваки дарак који нам приспе на олакшање велике невоље кукавне сиротиње Загребачке, којима се кровови над главама руше, а зима им иде као оштра сабља; ублажимо је колико можемо топлотом саучешћа нашег. Власник овог листа прилаже 5 фор.

Шетња по Новом Саду.

LVIII.

Свака држава и свака велика и мала сила, има своју фарбану књигу. Аустрија има „Црвену књигу“, Белгија „Жуту књигу“, Енглеска „Плаву књигу“, Бугарска „Зелену књигу“ и т. д. Пошто је и „Стармали“ са својом публиком, која га држи и која га не држи, управо као нека држава, нека сила, то је заиста срамота, што и он нема своје фарбане књиге и крајње би време било, да једну такву установи, те да у њој доноси све важније дипломатске ноте. Да је „Стармали“ заиста као нека држава, томе је сведок та околност, што и он има своје поданике, који му плаћају порцију или — што је свеједно — остају дужни; даље и он мора да се упушта у борбу и рат против народних непријатеља; и он има по кадикад свој дефицит; и он има своје „штатсанвалте“, који на њега пазе; и он има своје ministre и то у расположењу, јер кад нису расположени онда не могу да раде за државу, т. ј. за „Стармалог“; он се разликује од државе само по томе, што не продаје сиротињи јастуке испод главе, него пушта људе да мирно спавају.

„Стармали“ би дакле требао да има своју какогод офарбану књигу, али пошто су већ све фарбе, црвена, плава, жута, зелена и т. д. избрате и узете од других држава и сила, то је само још остала боја шућмураста и тако ће „Стармали“ морати своје дипломатске ноте износити свету у својој „Шућмурастој књизи“, која се већ спрема за штампу и донеће оне државне документе, који још нису издати.

На пример. У нашу „Шућмурасту књигу“ имале би ући од прилике ове ствари:

Дипломатска нота новосадске полиције, у којој се забрањује свима, који у својој авлији кољу свиње, да пуштају крв и крваву воду потоком на сокак, као н. пр. што беше случај у понедељак 17. октобра у оној кући у Новом Саду, што је остављена на гимназију, односно правну академију новосадску.

На другом месту доћи ће још неиздани указ, којим се забрањује Футожанима, који свој купус у Нови Сад доносе, да несмеју своја силна кола баш преко пута од варошке куће, односно наше полиције, тако поред кућа поређати, да руде упиру баш у зидове од кућа, те пешаци не могу да иду тротоарем, него средом улице по највећем новембарском блату.

Изићи ће у овој дипломатској књизи такође и честитка свакоме оном, који је сретно прошао кроз улицу, што води од лецедерског сокака Ацку касипину, и која је улица пуна пакосних вашака, које се онуда по цели дан тиме забављају, што вијају ону многу школску децу, што туда четири пута на дан морају да пролазе.

Даље ће донети „Шућмураста књига“ још неиздане позиве на епархијску скупштину бачке и сремске дијецезе, да нам се не би с које год стране пребацивало, што се те скупштине још никако не сазивају.

„Шућмураста књига“ донеће и потпун списак оних наших општина, које још нису изјавиле да би желеле, да се сабор што пре сазове и које се осећају сретне и напредне и без сабора, јер су им школе комуналне, црква у реду, просвета на најшиљастим врху свога савршенства.

Донеће уједно и нов закон о порезу, по коме ће они пекарски шегрти и алвације, што купе по улицама врхове од бачених цигара, те пуше, морати плаћати од нове године, као и остале дуванције, порез на пушење.

Осим тога обелоданиће имена свију картација и картациница и предлагаће, да се порез на јело (Verzehrungssteuer) укине, а на карте највећа порција установи, јер су нам јела, ма их од куда набављали нужна, а без картања би могли живети и бити овога света благополучни, а онога блажени.

Садржаваће, даље, „Меморандум“, да се укине једанпут за свагда скидање капе и шешира, или да се укину ћелаве главе, ревматизми севојне у глави и у ушима.

Донеће такође и интерпелацију на „Духа времена“ и његове министре, да ли је њему познато,

1.) Да кад се путови у јесен земљом набацају: да се тиме путеви не поправљају, него је онда тиме веће благо и тежи пут, као што сведочи сада пут из Новог Сада у Футог, него се то ради у пролеће, те се преко лета пут набије и утре;

2.) Да ли је „Духу времена“ допрло до ушију да у нашим крајевима влада ужасна вратобоља „дифтеритис“, и да сиротиња не узима ту ствар до крајности озбиљно, него се око болеснога детета накупи гомилама деце из комшилука, да гледе како бабе „ди-

жу врат“, „гасе угљевље“ и „бају“, јер сиротињи нико не налаже, да мора звати доктора и сиротиња нема на то ни новаца нити за лекара, нити за апотеку;

3.) Да ли се „Дух времена“ слаже с тим, што толике жеље, тужбе и молбе од стране месних и школских одбора, општина и појединих учитеља, стоје код епархијских одбора годинама нерешене, а овамо дотичне ствари стоје непрестано онако исто, и још црње и горе;

И ако је г. „Духу времена“ све то познато какве кораке мисли чинити, да се тима злима и невољама на пут стане и да се све те ствари на боље окрену?

Такви ће од прилике бити садржај наше „Шућмурасте књиге“ и тиме ће онда и „Стармали“ ступити у ред европских држава, јер само му је још то фалило.

Аб.

Нема пропорције.

(Макар да је и сувише порције.)

Давно, браћо, ја рачунам
По артији — (и по песку)
Да не ваља издржават'
Преголему солдатеску.

Ја warum denn да не ваља?
Казаћу му, ко ме пита:
Јер нас стаје много новца,
А још више — дефицита.

Новце жалим, — а дефицит,
Њега може носит' ђаво;
Ал то силно милитарство
Ни иначе није здраво.

Нарочито није здраво,
Кад с' у тол'кој мери ствара,
Да долазе два оф'цира
На једнога — новинара.

Вам-Бус.

Савети.

Које је премудри Соломон заборавно казати своје најмилијем сину.

Не мој бити лонција, — осим ако ти је то занат, да правиш лонце.

Пиши како говориш, — осим ако си мутав.

Ма ти ко казао да се торњаш, немој се торњати, — осим ако си звонар..

Немој навијати час лево, час десно, — осим ако си сајдија.

Немој бити скрупулозан, — осим ако си апотекар.

Бачванске и банатске песме.

(Још нештампане)

41.

Очи моје весело гледајте,
У стару се „векслу“ не уздајте,
Већ гледајте нову запаћајте.

42.

Певајте ми тамбураши,
Шта нам ради наш Андраши?
Свирајте ми сад у гајде
Од какве је Тиса вајде?

43.

Зелени се јабука
„Пестер Лојду“ замука,
Није јадан ни шумињо
Да ће пасти кад Улцињо.

44.

Ала су ми пуна недра једа,
С Тисинога немилог погледа,
Што ме гледи, кад ме само једи?

45.

Јесен права госпојина мала,
Кад се на пут ексекотор спраља,
Све штудира шта ће да избира,
Ил' јастуке, или белензуке,
Канабета, ил' каква ћебета,
Он не пита ни шта си, ни ко си,
Што год нађе све са собом носи.

46.

Око моје гараво,
Сву ноћ није спавало,
А и ноћас спават' неће,
„Шампањер“ се у лед меће.

47.

Зелен добош добује
„Сремски Хорват“ попује:
Да у Срему Срба није
Поп Кука се смије.

48.

Дуни ветре горе од горњака
Донеси ми мирис са сокака!
(Нек донесе од куд годе знаде —
Само не из наше променаде!)

49.

Ала сам се намерио,
Две акције уграбио,
Директори док се шале
А акције пале.

50.

Синоћ наши мене световали
Да не играм онај „фарбл“ мали;
Рекох: „нећу,“ а ђавола нећу,
Чекај само док упале свећу.

Скупио Аб.

Јавно предавање.

II.

О паклу.

Поштовано собраније!

Ви нисте уредник „Недељнога Листа“, који не воли чути кад се спомиње пакао, И ја њега (т. ј. пакао) не бих ни спомињао, да та, (ђаволски) топла тема није таман згодна за ову наступајућу хладну сезону. Јер да ће нас зима скоро посетом својом усрећити, веровали би и онда, кад би нам то и А. З. казао: али, да је огрев јефтин, то се верује само у оним местима, где се дрвар случајно зове Јефта. Али тим јефтиним дрвима могу да се служе само богаташи, а сиротињи не остаје друго, него: скупи иверја, скупи огранка, скупи суварака, и скупљајући то (ако има где) тако се загреје, да после и не осети е јој је соба хладна.

Има у Јевропи и у Азији и таквих предела, где је виша власт, крчећи пута култури, све шуме посекала. Не питам, који су то наложили, или који су то одложити могли а нису одложили, те се тиме разном тумачењу изложили; доста тога, да су се тиме поједини људи заложили, али добит нису тамо, где треба приложили, нити су тиме општи шпархерд у бољи положај положили, — али, кад услед тога они, који би радо купили и саме гране и окрајке (по томе могли би се назвати граничарима или крајишницима), кадти људи услед тога остану (ganz natürlich) хладни онда се тима људима поклањају на хват — савети: Будите људи топлији (према патрији); будите, људи топлији (према државној идеји); будите, људи топлији (према интересној сфери), — али од отих савета, који се поклањају на хват, или од отих хватова, који се поклањају у виду савета неможе ни једна вуруна да се загреје.

Нека ми опросте поштовани слушаоци, ал томе свему ја нисам крив, — да сам крив, ја би примио укор.

Сад ћете ви рећи: па какав је то пакао, кад нам говориш о људима, који се не могу да загреју!?

Али за бога, та ја и не волим, да знам како је у паклу, — само сам чуо патера Клиновстрема (Чакра ми је сведок), како је у Варадинској цркви Мајурцима густирао пакао, — ама тако га је вешто знао представити, као да је онај час оданде дошао, — а Ч. је од стра сео на — сред цркве. (Факт).

Зато — ајдмо даље!

Пре него што заборавим оно, што сам хтео да рекнем, сетићу се онога, што сам хтео да не заборавим, а то је то, да се паклом извесни људи инак могу већма загрејати, неголи каквом дрвеном филозофијом.

Како је у паклу, то ми не можемо за извесно знати, само можемо нагађати. У паклу биће јамачно разне врсте људи.

Биће сигурно и милитарије, — јер они су навикнути на ватру.

*

Биће, по свој прилици и тврдица, — јер се за улазак у пакао не плаћа улазница.

Биће, јамачно и карташа, — јер се они већ овде вежбају у паклирању.

Биће, да богме и дипломата, — јер без њих тешко је човеку замислити ђаволске послове.

Биће, сигурно, и по гдекоји поп, — јер: триста без попа ништа.

Биће, ваљда и који адвокат, — ако ништа друго, а оно да помаже при дерању коже.

Биће јамачно и подекоји доктор, — да изда сведоштво, ко је тауглих, ко није.

Биће, за цело, и који потентат, — јер се ватра у паклу мора често потенцирати.

Нема сумње да ће бити и по декоји новинар — јер ту ће тек да нађе достојну публику за свој лист.

Неће валити ни по који трговац, — јер без њих не би било у паклу вашар.

Као што видите, све лепо, отмено друштво. А да се господо не би женирали, за то сиротињу, жебране, надничаре и т. д. нећеду ни пуштати унутра.

Што се пак тиче женскиња, ја држим да оне у опште неће доћи у пакао, и то из ових разлога

1.) Што би неучтиво и негалантно било тако што и помислити; јер женскиње су створене за рај а не за пакао.

2.) Што би ђаволи били у великој опасности да се заљубе, да им осећања омекшају, да им се срца облагороде, и да забораве на своју ђаволску дужност. А на последак

3.) Ако то и не би било, женскиње би тако плакале и уздисале, да би се сва ватра у паклу угасила, и цела та институција промашила би своју цел.

Но ипак саветујем, да се пошт. слушатељке не ослоне здраво јако на ово моје најиндивидуалније мишљење. Јер има људи, који еманципацију женскиња до ђавола далеко терају.

На општу, и вашу и моју жељу, да се из ове непријатне теме што пре искобељам, ево ме где за вршјуем са изводом из казненога поступка који је додан пакленом штрафגעзецу, — но и то је на основу нагађана и комбинације.

Казне у паклу нису једнаке, као што ни грехови наши нису једнаки. На пример:

Ако какав дипломата дође у пакао, за њега ће бити направљена једна велика змија од усијана гвожђа, и он мора стати тој змији на главу, и тако стојати неколико милијуна година.

Вук Бранковић биће осуђен, да у растопљеном олову прстом пише имена свију српски одрода, којима је он идеал, — и то све донде док писмена не остану на растопљеном олову, — а то неће бити никад.

Поштари, који туђа писма отварају, имаће јаку жеђ, — ал неће добити друго да пију, само растопљен црвен восак.

Наполеон III. седеће у кориту вреле смоле, све донде, догод не докаже да Француска не може бити срећна без њега.

Брудер Ј. (ако дође у пакао) мораће играти чардаш на усијаној тепсији, — а међу тим мораће жвакати Бечкеречки програм до скончанија века (јер то воли).

Његов колега стајаће пред паклом једно сто година на глави и то на усијаној бургији, — међу тим биће у паклу расписана награда на неку нову сасвим оригиналну казну, — а он ће донде читати све бројеве свога листа.

Познатом црном наметнаку, који воли седити на високом месту, испуниће се жеља, он ће седити на роговима ромога дабе, а роми даба ће скакутати од радости, што тако високог госта наша. Плата ће му бити 24.000 комунални школа годишње, које ће морати (без деце) појести.

„Стармали,“ (ако дође у пакао) биће сместа отпуштен, јер онај високи господин на роговима ромога дабе искаће: „Уклоните га, молим вас, да га очи моје не виде!“ А ту ће му концесију роми даби учинити, за љубав стара пријатељства;

А сад вам желим лаку ноћ, и да несневате ништа о данашњем предавању мом. Други пут нећу износити пред вас тако страшне ствари.

П а с и ј а.

Питали Сентомашанина, који је први пут бивши у Будапешти, и (једва дочекавши) вратио се кући, — шта је видео у тој великој вароши?

— Не могу вам, браћо, све на један пут испричати, — одговори он — ал ћу вам за сада казати што је најглавније: видео сам на једном фијакерском коњу Врбашки жиг.

Допуна новом речнику.

(Исправљеном у логичном смислу.)

Јектеније. — (Кад се поји у празној цркви, па све јечи).

Пуце. — (Капсла).

Прагер. — (Ветар).

Месопотамија. — (Оџак, — димњак).

Бенетање. — (Кад слаб професор слабом ђаку при латинском испиту каже: бене!).

Достојање. — (Кад се коме овца ојагњи).

Решпект. — (Пекар, који пече лепо, реш).

Завист. — (Ове шпилмарке, које се употребљују кад се игра вист).

Рагу. — (Коњско месо, — ал од мршава коња).

Гарда. — (Лупа).

Бирократија. — (Кад се свештеницима закрати купити бир).

Опасност. — (Кад коме падну наочари с носа).

Гажулирање. — (Кад који песник уме према гажу да удеси своју лиру).

Келейдоскоп. — (Кад калуђер иде с укопа — све једно ма куда).

Краватл. — (Теле).

Београдска писма.

Драги мој Стармали!

Ево и мене данас после скоро пуне године дана са продужењем својих писама, као и оног брата Стармалијанца са својим започетим предавањима. Е кад смо баш код предавања да ти јавим шта и овде код нас у том погледу бива. Један од оvd. уважених проф. вел. школе држи јавна предавања о „Шекспиру и његовом добу,“ да је пак дорастао својој задаћи то сведочи што сваким даном број слушалаца му огромно расте, шта више да су чак и наше лепе госпођице почеле редовно долазити, да што виде, чују и науче, исто онако као вредне Карловкиње на саборским седницама, само с том разликом што су Карловкиње седеле на галеријама и штрикале а наше лепе госпођице и пуни духа господичићи седе по министарским и саветничким празним фотељима, шире се, унтерхалтују српски и немачки, парлаирају по француски и — — — једу сира швајцаркеза . . . по јапански сигурно, јер као што нам је познато тамо вредне домаћице понесу вечеру у позориште те међу актовима вечерају, као што поменута пуна духа господа и лепе госпођице — мезетишу, сигурно с тога, што нису имали кад да до пет сати код куће јазнују или да покажу сиротињи по галеријама како је то слатко јести швајцаркеза, ширити се по туђим столицама и унтерхалтовати се. Неби истина требали да смо индискретни, али кад могу неки скупштинари своје говоре по свима листовима да прештапавају, за што да неби и ми овде прибележили оно што смо и против воље морали слушати.

Као што поменух, па и она (а и више њих) седе на министарским фотељима и говоре.

Она. Оах! баш ми је зао што не знам енлес-ш-ј-з-с-ки! (треба знати да госпођица не уме да изговоре српско с већ га изговара по францеско париском жаргону)!

Он. Молим таз ист ја гар нит нужно.

Она. Али Шекс-ш-ј-з-спир је пис-ш-ј-сао енглес-ш-ј-з-ски!

Он. С est ne pas vrai fraин, ено у мог оца библиотеци сам видео да је сав францески написан.

Она. А ја с-ш-ј-зсам држала да је он Енглеz.

Он. Ah das ist rein unmöglich.

Она. Ich glaub ihnen schon.

Он. Au parole d honereu.

Што ћу даље да то набрајам како су се господа занимала, они ће имати и даље прилике да се и на другим местима и на лепшим забавама састану и овако душевито проговоре, наћи ће се још српчића који ће се кладити у труп простог разговора, биће још доста синова бога Марса у шареној униформи, који ће знати на оригиналан начин декламовати, још ће се непрестано по дворанама народног позоришта и грађанске касине, на забавама срп. женског друштва и другим отменим баловима говорити онако чисто српски са париским жаргоном и кочијашким акцентом све донде, докле год се будемо држали речи оне мудре управитељке, која вели да: сиротиња смрди на сланину.

Али где куд сам ја отишао, та ја сам хтео да пишем за читаоце Стармалога нешто шаљиво и смешно, а оно као да изађе нешто озбиљно, но ово беху само невини мисли у сакривене жеље за време слушања озбиљног Шекспира и његова шаљива „два господичића из Препоне,“ сва атмосфера била је дакле озбиљно-шаљива, па можда је за то и ово моје писмо овако двојачке природе испало, но буди уверен да ћу ти идући пут писати нешто о Београду што је зацело врло смешно — ако не и жалостиво.

Сада остај ми здраво
твој Е. Е.

У Ш Т И Ц И.

† Један допис у „Застави“ из Будапеште пише, да „текелијанум гамиже од социјалиста.“ Пештавски дописници увек се туже! Пре су се увек тужили, да у „текелијануму гамижу стенице.“

§. „Нед. Лист“ назива владику Германа „Демостеном.“ Та чекајте људи, док напише коју „Тисикку“ (као што је онај „Филипикку“).

‡ На „Беседи“, што је недавно давана у корист новосадске „Српске читаонице“ бејаше полак дворане празно, јер многе госпође и госпођице не могаше доћи, пошто су се морале спремати за сутрашњу преставу немачкога позоришта: „Teu fel im Herzen.“

= „Дух кривде и обмане“ из Котора шаље опет „Виделу“ три и по метера „Отвореног писма“ на званичну употребу. Кант и Марколфа ће држати коректуру.

§ Исти „дух кривде и обмане“ изјављује, да он не екзистира, него да је само „штампарека погрешка“ и да је „без свога знања“ ушао у овај свет.

☞ Госп. Стојан Новаковић, наш уважени и вредни раденик на књижевном и уопште просветном пољу, читајући у „Виделу“ где га некакав зао „Дух“ узима у обрану због неких маленкости, вели: „Сачувај ме боже од мојих пријатеља, а од непријатеља (ако их имам) умећу се већ и сам чувати!“

Аб.

Мале приче.

Господин: „Заиста милостива, ваша је коса тако сјајно црна, да би помислио човек, е ју бојадисете!“

Дете: „О не, мама је таку црну купила!“

Он: Прими од мене овај мали пукет цвећа, јер ма најмања стварка, од вереника има вредност!“

Она: О јесте, сме још мања ствар бити, на пример — прстен од дијаманта!“

Цигина бистроћа.

Хвалио се Цига да зна турски. — „Но, куме, па како Турци зову тороњ?“ — запитаће га неко. Цига ушепргљи, стаде погледати у тороњ и мерећи га очима, рече: „Хм, ко би могао тако што дугачко научити!“
Душан.

Цигин рачун.

Опазио Цига четир патке у дворишту поп Јове. Патке, боже, дебеле да се Циги гуша од гледања стегла. Поп Јова, који се ту наблизу десио, опази то цигино жељно посматрање, те хтеде да се мало нашали с Циганином. „Но, куме — рећи ће Циги — „ако поделиш те четир патке међу нас петоро, т. ј. између мене, моје жене, мога сина, моје ћери и тебе на три једнака дела, добићеш онда и ти твој део. Цига се мало промисли, па ће рећи: „Ви господине, ваша госпоја и једна патка, то је три; — млади господин и брајлица и једна патка и то је три; две патке и један Циганин и то је опет три, молим покорно!“

На то ће се поп Јова насмејати, те даде заиста Циганину припадјући му део.

Душан.

Како се јефтино пазари.

Неки човек стајао је пред вече код Ћуприје једне у Паризу и очајно је викао: „Јоване! Јоване!“ Силни се свет искупи око њега, а он им је очајним гласом приповедао, како му је његов најбољи пријатељ Јован пао у воду. Отрчи на Ћуприју за тим код првог ступца застане и наново поче викати: „Јоване!“ На то се чу од доле неко стењање и грцајући кашаљ. Чуло се како се неко пужа уз стубац, али је било мрачно, да се није могло догледати, ниги је ко шта видео на води или на ступцу. „Држи се о стубад, Јоване! повиче верни пријатељ са Ћуприје. „Сад ћу ти ја спустити уже.“ Сад замоли пријатељ околостојеће да му даду цепенне своје мараме, да начини од њих уже, како би пријатеља свог од смрти избавио. Ко би могао одбити ову молбу, кад се тиче живота једнога човека? Преко четрдесет свилених, платнених, вунених и других марама накупи се за тили часак. Пријатељ стаде брзо мараме настављати, да направи од њих уже, привеже на крају неки кључ да се уже затегне и спусти доле. „Ура!“ повиче напоследку, „мој је пријатељ избављен, ухватио је за уже!“ Наједанпут му се уже омаче из руке и нестане га. Он рече да га је испустио пође са Ћуприје на обалу и у оној помрчини нестане га. Међутим је Јован, који се по договору сакрио под Ћуприју, зграбио мараме и побегао, да са својим пријатељем дели добивене на превари мараме. Свет, што се искупио на Ћуприји, дуго је још чекао, да види шта ће бити с утопљеником, но овога ни пријатеља му, ни од корова!

Зуб времена.

Пре 50 година умрло је у Б. Константин Хаџи-Гулић, златар, који је био пријатељ своје народу и чинио му добра. По смрти његовој подиже му родбина овај споменик:

ЋЕ ХЕ

Овде леже земни остатци Константина Хаџи Гулића, златара, добротвора народа свог, љубљен од народа који је у свакој прилици увек потпомагао народ свој.

Спомен овај подиже из благодарности уцвељена родбина му.
Прест. 1830. љета.

Но за ових 50 година зуб времена изео је и избрисао многа слова, а она што су заостала изгледају овако:

Овде леже земни остатци Константина Хаџи Гулића, зл — — отвора — — — —
— народа — — г — у — љ —
— и — — ој — е народ свој.

Спомен овај подиже — —
— н —
— а — род
— — му.
Прест. 1830. љета.

Душан.

У апсани.

Неки странац посетивши ариште, запита једнога роба: А како сте ви дошли овамо у апс? — „Лепо, одговори ариштанац, и да сам слеп могао бих лако доћи, јер су ме два жандара водила!“

КЊИЖЕВНИ ОГЛАСИ.

КЊИЖАРА ЛУКЕ ЈОЦИЋА И ДР.
У НОВОМЕ САДУ.

Предат је у штампу и за кратко време изићи ће у на-
кладној књижари Луке Јоцића и Друга:

КАЛУЂЕР.

ИСТИНА И ПОЕЗИЈА.

Приповетка дра Јована Суботића.

Уверени смо, да ће се пошт. публика наша обрадовати
вести, да је уважени српски књижевник др. Ј. Суботић на-
ставио и довршио свога „КАЛУЂЕРА“, који је г. 1874. за-
почет у „Јавору“, и с великим интересом читан, но у оно
доба немогаше г. писац да доврши својега дела због сеобе
своје из Н. Сада. Сада је пак приповетка ова довршена и у
велико се штампа, и изићи ће у потписаној наклади. При-
поветка има ове одељке: 1. Бал у манастиру. 2. Калуђер-
ски суд. 3. Код адвоката. 4. Експедиција. 5. Дворска
комисија. 6. Мало рачуна. 7. Распуће. 8. Deus ex ma-
china. 9. Нов човек. 10. Настојатељ дипломат. 11. Тетка
и нећака. 12. Непик како се хоће, него како је суђено.
13. Настојатељ кесерија. 14. Дух у гостинској соби. 15.
Настојатељ крпа. 16. Многа лета уз румску банду. 17.
Митрополит Стратимировић. 18. Митрополит Станковић.
19. Манастирска слава. 20. Вечити наместник. 21. Про-
тивници на умору. 22. Тестамент сестре. 23. Прости ка-
луђер и патријарх. 24. Где је сад Теофан?

Дело ово није само проста приповест једног догађаја,
него слика целе једне стране народног живота. Приповетка
је већ у штампи, изнеће до 15 штампаних табака а ста-
је 80 новч.

При већим наручбинама за готов новац дајемо 25
проц. рабата. Књижара Луке Јоцића и др. у Н. Саду.

Још се може добити

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1881. ГОД.

Цена 50 новчића или 1 динар.

Наручбине из Србије ваља упућивати књижари В.
Валожина у Београду, из осталих крајева подписатој
штампарији.

Ко наручи за готов новац или на распродају
у више примерака ових календара добија према количини
наручбине највећи рабат.

Накладна штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

НАРОДНИ ЛЕЧНИК

Др. Милана Јовановића

(четири свеске 16 табака уједно)

укоричен у лепе тврде корице

може се добити за 1 фор.

Ко наручи на више добије комад по 75 новч.

Наручбине ваља упућивати:

Накладној штампарији А. Пајевића
у Новом Саду.

ЕКОНОМСКИ ЛИСТ

„ПРИВРЕДА“

излази сваког 1-вог и 15-ог дана у месецу, на фор-
мату највеће 8-не читав табак, а цена му је за Аустро-
Угарску 80 новч. за 3 месеца, 1 фор. за 4 месеца,
1 фор. 50 новч. на пола године; за Србију и друге
крајеве пак стоји лист 9 динара за целу годину или
3 динара на 4 месеца.

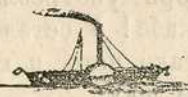
На овоме листу раде стално припознати књи-
жевници и отлични стручњаци наши: Г. Игњат В.
Бурјан главни надзорник српских народних црквених
добара као уредник за све пољско-привредне струке;
г. професор Јован Живановић, као уредник за пче-
ларство; г. др. Ђорђе Патошевић као главни сарад-
ник за воћарство; г. Стеван Симоновић, културни
саветник као главни сарадник за виноградарство;
г. Јован К. Борјановић управитељ „Геданке“ као
главни сарадник за вртарство.

Све што се тиче уређивања листа шаље се на
адресу проф. Јована Живановића у Срем. Карловце.

Претплата и све што се тиче администрације
листа шаље се потписаној накладној штампарији.

Умољавамо поједине родољубе, народне свеште-
нике и учитеље да препоруче лист и да купе прет-
плату. За труд њихов уступамо им уз захвалност
нашу 10% од претплате.

Накладна штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

РЕД ПЛОВИДБЕ**ПУТНИЧКИХ ПАРОБРОДА.**

Од 30. (18. новембра) 1880 до даље наредбе.

Нови Сад-Земун: понедељником и суботом у

 $\frac{1}{2}$ 1 сат п. п.

Нови Сад-Оршава: понедељником и четвртком у

 $\frac{1}{2}$ 1 сат по подне.Нови Сад-Тител: средом и недељом у 1 сат
по подне.Нови Сад-Брод: четвртком у $\frac{1}{2}$ 1 с. п. п.Нови Сад-Пешта: средом и суботом $\frac{1}{2}$ 5 сата
по подне.

Нови Сад, 30. (18.) новембра 1880.

У П Р А В А.

КАСЕ

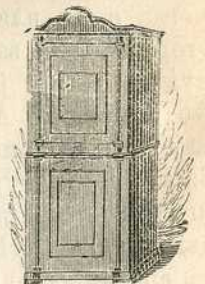
по најновијој американској системи, сигурне од ватре и по-
харе, из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

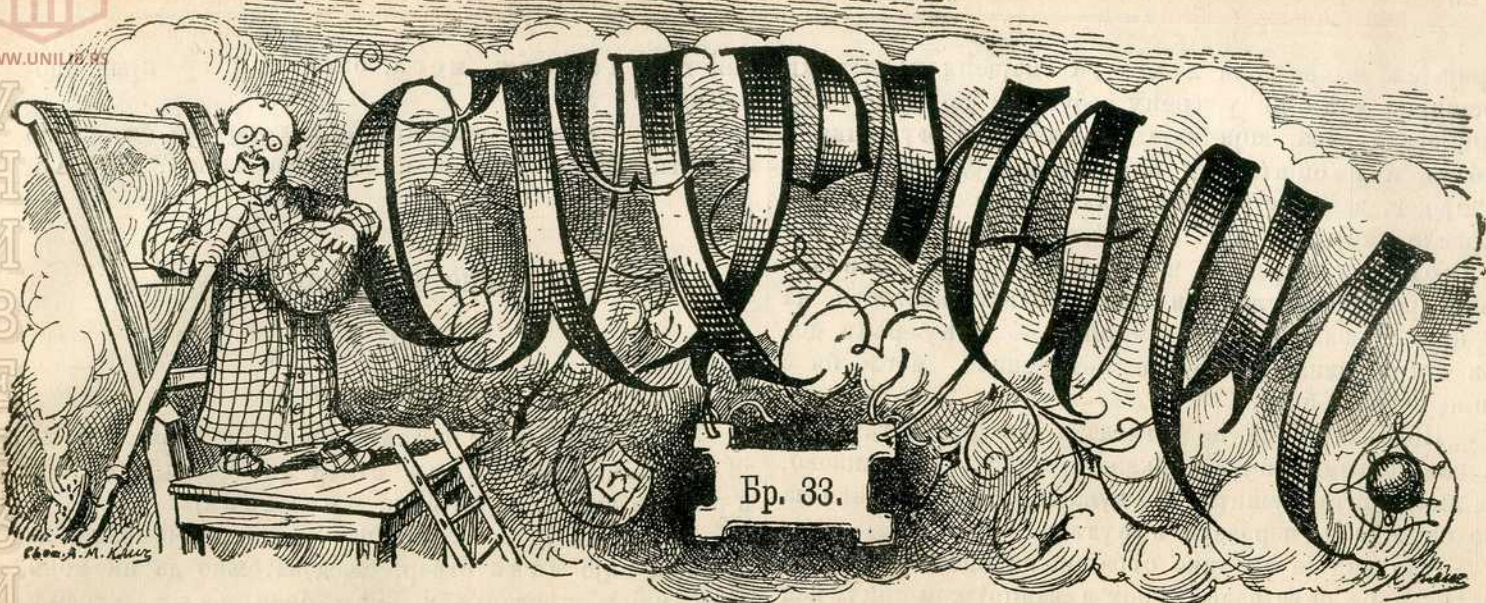
у Бечу,

у солидарности и каквоћи израде не усту-
пају ни једној до сада познатој фабрици
а у цени знатно јефтиније.

Наручбине прима и одправља госп.
Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, La-
zenhof, код кога се могу мустре видети и цене сазнати.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

„Стармали“ излази 10. 20 и последњег дана у сваком месецу. Годишња цена 4 ф., погодишња 2 ф., на 3 месеца 1 ф. За Србију, Црну Гору, и друге крајеве на целу годину 50 гр., на по год. 25 гр. на 3 месеца 13 гр. чар.

ИЗДАЊЕ ШТАМПАРИЈЕ А. ПАЈЕВИЋА.
У Новоме Саду 30. Новембра 1880.

ГОДИНА ТРЕЋА

Писма и све што се тиче уредиштва, нека се пише на адресу Др. Илије Огњановића у Новом Саду. Претилату пак и огласе, ваља слати на штампарију А. Пајевића у Нови Сад. Цена је огласима 5 новч. од једне врсте.

Евала!

Београдско гудало
У жицу загуди,
Донесе нам добар глас,
„Стармалом“ по Ђуди.

Нов се укус згадио
На мутлоге старе;
По прстима шину
Бездушне поштаре.

Ударите трнокопом
У отровно биље;
Поломише ноктиће,
Што печате пиље.

Да поштара не буде
Ни чије оруђе,
Рекоше им буџицу:
„Хуља дира туђе!“

Хај, одавна „Стармали“
На то претом пружа.
Сад је вес’о, ако је
Пукла и та гужва.

Туђе тајне њушкати
Шпијунство је клето, —
Ако ј’ тако, господе,
Добро је почето!

Кад год жица телеграфска
Тим гласом засвира,
„Стармали“ ће први бити
Да вам евалира.

Шетња по Новом Саду.

LIX.

У Европи влада сада потпун мир, срећа и задовољство. Једини који су још незадовољни, то су Албанези и дуванџије. Албанези, што су морали „отворити граду врата,“ а дуванџије, што је дуван поскупио. Албанези да су се каприцирали, отворила би се борба, те би се све „пушило,“ а кад би се дуванџије каприцирале, онда се не би пушило. Онај смртни човек, који није искусио сласт пушења, може имати појма, шта је то бити гладан, а нејести, бити жедан, а не пити, али шта је то неимати дувана или цигаре — ту незгоду и несрећу он себи не може ни у сну преставити. Покојни архимандрит Г. био је страстан дуванџија. Једном у разговору о мукама, које грешнике у паклу чекају, овако му је један пријатељ илустровао паклене муке: „Мањи грешници биће пуштени у једну собу, у којој на патосу стоји голема гомила дувана, најфиније бошче, исечене као најситнији резанци, али нема једне луле, нити хартије за цигаретле; грешници седе унаоколо око те гомиле и гледе, а не могу без хартије и луле да пуше, и тако морају целе вечности проводити.“ — „Ух, наопако!“ уздисао је архимандрит. Пријатељ настави даље: „Већи грешници долазе у другу собу, пуну лула, хартије за цигаретле и палидрвца, но нема у целој соби ни труни дувана. Луле су најлепше турске, хартија права француска, набављена по Бипарићевом огласу у „Орлу“ директ из Париза, шпицлови за цигаре од најлепшег ћилибара, палидрвца из фабрике Карла Најбауера и „Јенкепингс тендстикс — патент-фабрик парафинераде, секерхетс-тендстикор утан свафел ох фосфор, тевда ендаст мот ладанс план.“ Архимандрит је очајно по соби горе доле ходао, уздисао и хукао.

Пријатељ му настави даље: „А највећи и најтежи грешници доћи ће у трећу собу, где је кијамет најфинијега дувана, који није ни налик на футошки и чебски, и у опште куд камо финији од сваког аустријског, а уз то поређане најдивније луле истиве, наргиле, харгија, и т. д. ал' само нигде нема ни једног палидрвца, ни ватре. . . .“ Архимандрит дрекне од ужаса и био је близу несвести, да се није тревило на столу сирћет — хоћу рећи добра стара вина, које га је поткрепило, могло би с њиме свашта бити.

Недуванцијама ће изгледати, да је ово гатка, и да сам је измислио, да покажем, како је то ужасно, не имати шта пушити. Но дуванција ће се сваки на ово снаждити, веровати и ћутати.

Али кад је то тако страшно на оном свету, како тек мора бити надимљеном дуванцијском срцу, кад из најновијег повишења цене дуванима види, да се те паклене муке још на овом свету почињу. Подигнуте цене дувану учиниће, да ће се морати мање пушити и остављати дуван. А то је већ као нека припрема за наступајуће паклене муке, то је пургаторијум и као нека предходна школа за доцнији паклени живот.

Па шта да се ради?

Венкхајм је казао: „Кома није право нек се сели!“ Тиса нам је одредио и земљу, куда нам се селити ваља — Америку; но ово је све ни живети ни умрети: јер ко ће да живи поред тако скупог дувана, а ко ће да умре, кад видимо шта нас и на оном свету чека, какве паклене муке! Но те су муке сад — као што рекосмо — и на овом свету започеле; или зар нису то паклене муке, кад човек нема ни пакле дувана?!

Па шта да радимо? Овако скуп дуван пушити не можемо (т. ј. могли би га пушити, ал' не можемо куповати); београдско-турски нам не даду, футошки нећемо. А како би било да се одречемо пушења, па тај новац да паметније употребимо: на картање, на малу лутрију и на плаћање порције. Али ово је тешко. Прави дуванција ће се пре одрећи јела и своје жене, него ли дувана и луле. При овој скупоћи дувана лула ће од сада човеку да задаје велике бриге, те се неће више певати: Луло моја, разбигриго моја! Од сада ће бити обратно, од сада ће брига да разбија луле.

Кад би се склопило „друштво против пушења дувана“, са намером да пропаганду води против пушења, уверени смо, да влада не би статуте одобрила, као год ни омладини. То би била нека сорта „друштва умерености“. Но најбоље би било, да место да се оснива ново друштво досадања „друштва против кињења и мучења животиња“ приме и ову дужност на себе, јер као што се зна, човек трује дуваном своје тело, дакле сам себе убија, а пошто је човек животиња, то би свако „друштво против мучења животиња“ могло примити у свој програм и ову врсту злостављења животињског тела, те се заузети, да се то зло што пре истреби.

Наши вегетаријанци и „благодјејанци“, т. ј.

они што не једу меса, били би и ту први апостоли.

Само нам је онда брига, кад се не би смело пушити, ко би онда писао за „Стармали“? **Аб.**

Јавно предавање.

III.

О штедњи.

Многима биће познато (само не знам кад), да је штедња прекрасна ствар (и боље је што је прекрасна него да буде прекасна).

Врло ми је повољно, што је опште познато, да штедња није лака ствар, следоватељно да ни мени овим мојим предавањем неће бити лако штедњу подигнути тако високо, да постане општим правилом. Али ипак је куд камо лакше о штедњи говорити, него стати на практично поље упражњавања или испуњавања њених правила. Јер ако ћу да упражњавам не могу испуњавати, а ако ћу да испуњавам не могу упражњавати; — а та нелогичност у захтевима штедње задаје нам страх као бесан кер. И зато многи терају кера, док не истерају лисицу, курјака, егзекатора, добошара или подобну какву звер, — па онда tessék mulatni!

Ви'те, браћо, и бог је штедио, — па и сад још штеди.

Бог је, на пример, створио једно небо, — а ми правимо сваком владици по једно, — и то од сомота златом извезено, (па ипак нема под небом владике, који би, као оно свети Јован, казао: Ево главе, ал на неправду ћу да вичем, догод ми је на раменима!).

Бог је дао људима само један живот, а они и за најлуђе дипломатске сањарије дају хиљаде живота.

Бог је створио једну дугу, у знак да се нећемо потоном давити, — а ми правимо толико дуга и дугова, да на послетку морамо у њима утонати и удавити се.

Бог нам је дао само десет заповеди, — али нама је мало што ни ти десет не слушамо, како ваља, него још плаћамо добошаре, да нам сваки час „дају на знање“ какву нову заповест.

Бог је, по начелу штедње, нашој деци дао само један језик — (мушкој мало краћи, а женској нешто мало дужи) — а ми, раскошници једни плаћамо грдан порез (шта више и прирез), и зато нам деца у основним школама добијају два језика, али уједно губе знатно време, за које би могли научити што осн вно. И тако бива, да док донде мали Милан, Воислав, и Љубомир, науче како се изговара: kelemetlenségtelentétetés, донде Aladár, Géza и Zoltán већ знају да је двапут два пет, — знају да се наша земља окреће (и то око Пеште, своје осовине), — знају да је ваздух рећи од воде, а вода да је ређа од вина и ракије (бар се ређе пије) и т. д. и т. д. Па онда наравно да Аладари, Гезе и Золтани мора-

ју бити ученији и за свако звање способнији него Милани, Воислави и Љубомири.

Из тога се види, да је штедња небесна наука. Али људи неће увек да се владају небесно, већ на против хоће каткад да се владају бесно. Па, као год што су изумели машине да у место њи млате сламу (пуну, а празну ће већ и сами млатити), као год што су изумели не-машине, да не морају сами шити, — пару, да не морају сами лађе вући, — телеграфе, да не морају баш увек сами лагати, — тако су ишпекулирали и штедионице, да не морају сами штедити. А кад су видели, да и по некоја штедионица клизне на сувом путу, изгуби биланс, угане џеп, сваби шеве, обере бостан, побегне за касиром у Америку, или у најбољем случају банкротира, — онда су паметни људи казали: па то ми све у мемо и сами и без штедионица. И нико не сме им да каже, да није тако.

Али ипак штедња остаје штедња, — и заслужује мало бољих успеха.

Штедња је светлост, штедња је моћ, — штедимемо браћо, и дан и ноћ. А нарочито је ноћ веома zgodna за штедњу.

Штедња има од разне руке. И ја се не могу упустити у толико разлагање, — лакше ми је мало подебље коју рећи о том предмету.

Штедити можемо и новац, нарочито онда, кад га имамо.

Штедити можемо наше душмане, варалице, трчилаже, денунцијанте, — нарочито онда кад их немамо.

Штедити се може у оделу, у стану, у јелу, (— у пићу мало теже иде, особито ако нам сомборски Цигани свирају, шут — (хоћу рећи „туш.“)

Штедња нас може спасти у Јевропи, у Америци, у Африци, у Аустралији, па чак и у Пешти. (Што се тиче Загреба, према њему је већ друга ствар. Ако смо према њему до сада били штедљиви, сад не смемо бити штедљиви, и да бог да из потрешене њихове земље, и из потрешених наших срдаца изникао раскош братске љубави, у корист нашу и њихову).

Штедити се може од својих, а може и од туђих уста, нарочито у трговачко-конвенционалном смислу.

Штедити можемо мудрост (као што то у неким гимназијама бива). — Штедити се може зејтин (као што то раде новосатске лампе). Штедити можемо пожртвовање, (као што многи богаташи чине). — Штедити можемо здрав ваздух, (као што се обично у алсанама практикује). — Штедити можемо и саму воду (као што то у Сомбору бива).

Штедити можемо свако ново министарство, до год се надамо да може бити од користи.

Штедити, баш као и трошити, може се мудро, може се сулудо, а може се (ha tetszik) и сасвим лудо. Али грдан дефицит није никада знак велике мудрости. Мудрост је благодетна. око ње ничу карактери, — а око дефицита цветају плеснине печурке, буђави смрадови, шугаве коприве, „Недељни листови,“ и „Турски вароли.“

Али кемер вајтер!

Што рекосте граница; баш у граници није било штедње. Зар би штедња посекала шуме, које нису дело ни једног човека, ни једне владе, ни једне системе, ни једне бескрајности слепих експеримената. И тако и без мене знате:

Да у Граници није било штедње, — Али зато — Штедња има своје границе.

Са једне и са друге и са треће као и са четврте стране граничи она са ципилуком. А шта је ципија, о томе ћу вам други пут нарочито говорити.

Ципија је измет људства. Он би хтео, да своје благо понесе собом у гроб.

Штедљив човек може живети људски, и умрети људски.

Ципија на самртној постељи сети се свога живота као неке паклене муке.

Штедљив човек кад се приближи своје крају а он се сети, — али чега се сети: Сети се сиротиње чији је благослов тако сладак, — сети се народа свога, сети се кукавне и беспомоћне школе и књижевности наше. Сети се Матице, сети се позоришта, сети се признања и славе које га чека, ак' своје име уврсти међу златна имена Саве Текекије, Саве Вуковића, капетан Мише, Коларца, Чупића и други добротвора српских. — И тај не умре, већ бесмртност осваја.

Рекао сам мало пре, да је бог штедљив. Али његова је штедња така, да му морамо певати: Штедар и милостив господ. Штедрост је даклем врхунац штедње. Тако је схватимо, па ће нам штедња бити мила и богу и људима.

Могао бих сам још нешто рећи о теорији штедње, али боље ће бити да вам практично докажем како је штедња благодетна, — а то ћу учинити на овај начин: Поштедићу вас од дугачког завршетка овог предавања, — и да ћу вам времена да се промислите, јесам-ли бар коју рекао, која би вредна била, да се са свим не заборави. — Амин!

Кума Тинин нос.

Кума Тина има нос
Све га људи гледе;
Ал кад рекну: Црвен је, —
Таки је увреде.

Ни модрим га не смеш рећ', —
Моја кума Тина
Већ одавна не пије
Ракије ни вина.

Нос је њезин румен само,
Бели моја кума;
Јест' румен је, јер та боја
Долази од — рума.

Алија С.

Грађа за мађарски буквар.

ХСI.

Србин каже: *лед*;
 А Мађар га зове **јегом**;
 — Од како је овај бесни,
 Хладни ветар стег'о,
 Заиста су срца наша
 Хладна *преко јего*.

ХСII.

Србин каже: *нога*;
 Мађар вели: **лаб**;
 — Ипак није добро стање
Лабаво стајање.

ХСIII.

Србин каже: *село*;
 Мађар вели: **фалу**;
 — То се шогор само шали,
 У Пешти се више *фали*.

ХСIV.

Србин каже: *илен*;
 Мађар вели: **марталев**;
 — Са висине своје славе
 Тако теши *јектичаве*.

ХСV.

Ако Србин *чека*;
 Мађар каже: **вар**;
 — Тако-ли је зар!?
 — Чекање је *вар*?!
 Доста нам је кад толико
 Већ мађарски знамо,
 Па да с' не *варамо*,
 Нит' *варати дамо*.

ХСVI.

Главну варош хрватску
 Мађар зове: **Заграб**;
 — Верујем вам, братци мили,
 Ту сте доста *заграбили*!

ХСVII.

Србин каже: *развалина*;
 Мађар вели: **ром**;
 — У некоме смислу
 Слажем с' и ја с њим:
 Ако мисли: *Рим*.

ХСVIII.

Србин каже: *бакар*;
 Мађар дода: **рез**;
 — Од језичних наших свеза
 Било б' лепих — *бакро-реза*.

ХСIX.

Србин вели: *лист*;
 Мађар каже: **лап**;
 — Кој' уредник изда своје,
 Што *залаши*, његово је.

С.

Србин каже кратко: *рак*;
 Мађар вели: **раџ**;

— Благо тима *рацима*
 Од мађарских страна,
 Бар имају — ако ништ' —
 Дугачких аксана.*)

СI.

Свашта има свога *краја*;
 Мађарске се каже: **виге**.
 („Még is hunczut a Német“,
 Он у себи певка:
 Wiege, — то је за моју
 Дечицу *колевка*.)

Карактер.

Познато је да „Недељни Лист“ није чинио опозицију Ристићу, док је овај био на влади. Чим се министарство променуло, „Н. Л.“ у свом 44. броју днесе чланак, у коме говори о „ремеку шерет-лука“ Ристићевог. Денунцира га (Србима) да је „куражио са ове стране“, да је „у Босни потпиривао против окупације“, теши нас, да би се за Србију и без Ристићеве политике „нашао Curator ad actum“ (То-ли зар брудер жели Србији!), — и на последак назвавши Ристића још једаред „шеретом“ заврши чланак.

Ово нас јако потсећа на басну, кад је магарац дошао да умирућег лава центлменски удари копитом у чело.

Ово је дивна илустрација, какви карактери нису на ђубришту диспозиционих фондова.

А најсмешније нам је то, што се, данас још владајући, мивистар Тиса и не сећа, шта све може дочекати од свога брудера, који седећима не зна ви-кнути: „Стани, не ваља ти посао!“ — али зато има у приправности назив „шерет“, да га шљопи иза леђа онима, који са места својих силазе.

Таке новине коштају шест фр. на годину (али могу се и бадава добити). Вл.

Преводи с латинског.

Maxima vi certate. = Максима ви цртате?
 O pauci milites! = О пауци милите!
 Jones populi. = Јонина папула
 Lude et cane bene = И луде кане добрим.
 Male falle. = Мале фале.
 O cui dedi dentes! = Окуј деди зубе.
 Quid agit rana? = Шта је агина рана?
 Patris terra maxima. = Отац тера Максима.
 O amo maria! = Од' амо Марија.
 Homo celer. = Хо, мој целер!
 Ubi sunt maiores? = Убили су мајоре. —

И-гли-гил.

*) У мало што се нисам забунио, на у место „дугачких аксана“ сложио: „дугачких апсана“.

Ћира. Идеш ли ти бога ти у то немачко позориште, што је сад овде у Новом Саду?

Спира. У позориште? — Јест, јест, идем, био сам више пута.

Ћира. Па који су ти се комади најбоље допали?

Спира. Који комади? мени су се, право да ти кажем, најбоље допали они комади ђаје и

Ћебапа, што их позоришни угоститељ онако ваљано даје готовити. **Аб.**

Грађа за немачки буквар.

LVII.

Кад уседне на коња
Немац вели то је: **рит**;
— С тог долазе многи
На те мисли дрске,
Да су му ножице
Танке као *трске*.

LVIII.

Ми кажемо: *катарка*;
Немац вели то је: **маст**;
— Обмана је красна,
Ал зато му ипак флота
Не иде к'о *масна*.

LIX.

Ми кажемо: *мачке*;
Немац мисли да су **каце**;
— Ал то није збиља,
Него његов виц,
Јер кад види наше *каце*,
Не каже им: *шмц!*

LX.

Кад јелово види *дрво*,
Немац вели да је: **тане**;
— Само нема Еуропа
За то тане згодна топа.

LXI.

Немац иде, мој брајане,
Са културом на све стране,
— Јер он држи: Народи су други
Груб и кабаст чвор;
У Немца је сваки човек **везен**,
Везен сваки створ.

LXII.

„Слатка мама!“ вели Српче мало;
„Сисе мама!“ вели мало Немче;
„Сисе мама!“ — Зар то није
Куд и камо практичније!

Drang nach Osten.

Кад сам прошле недеље био у Бечу, замоли ме један здрав, плећат, црвеним носом обдарен човек, да му што уделим. Пошто ја људима те феле не-

радо делим, запитах га (немачки); која му је голема невоља, кад тако здрав проси.

— „Ja wissen Sie“ — одговори ми он „ich möchte halt nach Bosnien, und dazu brauch ich ein Reisegeld.“

— „Nach Bosnien?“ запитах га опет ја. „Haben's denn sonst keine Schmerzen?“

— „Nein!“

— „Und was sind Sie für Professionist?“

— „Ich bin ein Träger.“

— „Vielleicht gar ein Kulturträger!“

— „No, mein Gott, das auch“ — рече он, желећи да ми угоди, — „aber das ist halt meine Nebenbeschäftigung.“

Кад сам чуо, да му то није главни задатак, дадох му један пробушен сексер, желећи му, да срећно у Босну стигне, и — да му се тамо не допадне. △

Грађа за латински буквар.

XVII.

Одело је римско било:
Туника и **тога**;
— У сеозких наших дика
И сад има *тога*,
— Бар има *туника*.

XVIII.

Што је силан Латин *вол'о*,
Том је реко: **амо!**
— А слабији мислили се:
„Хоћемо-л' да дамо?“
Кад је што још *већма вол'о*,
Тад је каз'о: **мало!**
Особито онда,
Кад му с' није дало.

XIX.

Ми кажемо: *сутра*;
То је Латин звао: **крас**;
— И тако му живот прође
У надежди, у чекању.
Да *красније* нешто дође.

XX.

Први, прва, прво, —
Примус, прима, примум;
— А зашто су тако звали?
Јамачно су и они
Првог плату *примали*.

За економе.

Један економ новосадски неће да даде своја нова кола офарбати, јер — вели — ја ћу само неколико пута проћи кроз новосадске и градске капије, па ће ми на капијама полениги на кола толико шарених цедуља при плаћању за калдрму, да ће сва кола бити као офарбана.

До душе јефтино фарбање!

Аб.

Са свију страна.

I.

Пријатних и лепих ствари не наодимо само шећући по великим варошима, по Лондону, Бечу, Новом Саду, Паризу и т. д., него и по мањим и незнатним местима, као у Сурчину, Будапешти, Кисачу, Кузмину, Трпињи и т. д., и туда се налази красних и за „Стармали“ дозрелих људи и сазрелих догађаја, и ту се догађа, да гдекоја каса украде касира, да свакојаки потписи купе попове, да епархијска скупштина неће да сазове владике, да школе неће савесно да обилазе своје референте, да рачуни неће да положе општинске председнике, да појање у цркви неће да учитељује, да писма отварају поштанске чиновнике, да сабор неће да говори на посланицима, да се српски листови неће да претплате на наше богаташе, да се у раздору сеје семе друштва, да се велика порција тужи на сиромашне људе, да парничари глобе адвокате, да се вино од учитеља опије и т. д. и т. д.

С тога је „Стармали“ рад, да за те ствари, што се ван Новог Сада, као велике вароши, која има свој „Грабен“ у виду каљавих „јендека“, отвори рубрику, где ће се саопштавати вести и догађаји „са свију страна“, и за то молимо, да нам се такви извештаји са свију страна и шаљу; тако н. пр. сваки такви догађај, који ваља да се обесмрти у „Стармалом“, нека нам се из Каћа шаље телеграфски, из Лежимира жељезницом, из Чуруга нека нам се телефоном дошапне и т. д., и то све може се укратко саопштити само факт, но код личних ствари захтевамо у писму на уредништво наше управљеном, прави потпис извештачев.

Из „Стармалове“ познате галантерије према госпођама започећемо ову рубрику са — Госпођинцима. Ово место познато ће бити нашем свету по стечајевима у новинама расписиваним на упражњено место општинског лекара; ови су стечајеви расписивани свака три месеца, јер је општина желела Србина лекара, који ће се с болесницима својим разумети моћи, а такви су се до сада слабо јављали. Недавно пак пријавио се г. Јован Ђорђевић и општина га изабра. Општина је држала да је овај господин Србин, а то је већ и по томе судила, што је г. солгабиров био против њега. Но кад исти господин дође у село, а оно он не зна ни беле српски и тако ће сад сви Госпођинчани морати научити романски (влашки), или што ће још паметније бити, неће се разболевати. Да је г. Ђорђевић, место што је Роман, да је барем Грк опет би боље било, јер би се онда могао споразумети бар са Грк-С., те би га могао лечити од ципидука, са кога у мало није погинуо, кад је хтео о туђем трошку да се греје, те напунио у ракициници пуну оранију попине жеравице па унео у своју собу да се загреје и лег'o да спава, те га онај дим у мало угушио није.

Из Бечкерек а имамо једну повесну вест да

саопшtimo. Одонуд добисмо једну посетницу карту, која управо овако изгледа:

Ово име не налазимо ни у једној историји литературе, и име му у опште још није нигде штампано осим на визиткартама. С тога је вредно да се забележи тим пре, што у овоме песнику имамо новог Ханса Сакса, јер као што је овај био шустер, тако је г. Бранко вредан и ваљан папуџија и као што се пева:

„Hans-Sachse war ein Schu-
Macher und Poët dazu,

тако се може и за нашега Б. С. казати:

„B. C. ist ein papu-
џија und Poët dazu.“

Желети би било, да се г. Б. С. уврсти у број наших сарадника, те да нам пошаље коју своју песму. „Плачите и ви шатриначке музе!“

Из Фаркаждина, т. ј. из места, у ком је живео мајстор Ђока Рацков, колар и сувачар, који је познат са своје изреке, коју је он често у говору понављао и која гласи: „ипак наравно такођер које се може свака персона просведочити“, из тога дакле места јављају нам, да се општинска писарница налази у општинској биртији. Пошто смо пак летос сами имали прилике бити (мал' не рекох пити) у тој писарници, то не разумемо тврдњу нашега, иначе врло штованог дописника, јер ми у писарници приметисмо ништа бирцускога, шта више још би желети било, да се утолико изједначи с бирцузем, да добије још који астал и још неколико столица, да не морају партаје стајати.

Из Индије (у Срему, не у Азији) добисмо писмо од једног Швабе, који нам јавља ову најновију досетку, која онде на берзи и по казанама циркулара. Питање: Wann haben die Indier eine gute Stunde? Одговор: Wenn sie nach Alt-Pazua fahren. Од Инђије до Пазува веле да има један добар сахат.

И у Футогу сам ономад нешто профитирао; осим што сам се у шуми у блату извратио, чуо сам још и ову шалу, којом ми је један познаник престадио свог неког рођака. „Ово је“ — вели — „наше секе Тејине Јеке, Вуке, Вукосаве, њеног кума кумов деверњи пасторак“. — Да је тај рођак случајно женско, то се наравно не би могли ни узети, тако су близу род.

Аб.

Бечка „Преса“.

Бечка „Преса“, од како јој је допуштен пре-лазак у Србију, не дели више српским патриотским осећајима шамаре — голом руком него у рукавицама.

У своме броју 318. (можда првом, који је у Србију прешао) вели она, да Србији не треба ништа друго, него „eine tüchtige Schulung“ (дабогме, она најбоље зна шта Србији треба), — а не „ein Übermass von Errungenschaften.“ „Das übrige вели ergibt sich von selbst.“ — Наругавши се мало „Пијемонту Истока“, саветује Србији „да се прилагоди датим јој околностима“, па ако се узвлада онако, како то „Преса“ жели, обећава јој: *so mag vielleicht wieder einmal ein Zeitpunkt kommen in welchem Serbien abermals an auswärtige Politik denken kann.*“

„Vielleicht“ значи српски: „можда“. Даклем „Преса“ ће можда кадгод Србији допустити да и на спољашњу политику помишља.

На тај начин захваљује стара Лија новим људима, који се према њој показују толерантнији, него што је заслужила. Д. Д.

Допуна новом речнику.

(Исправљеном у логичном смислу.)

- Распоред. — (Кад се распадне ред.)
 Подушије. — (Врат.)
 Циркулар. — (Улар из циркуса.)
 Модроц. — (Човек, који се на футошком ва-шару нађе близу комесара.)
 Оракул. — (Гуна кула ораја.)
 Бојиште. — (Место, на коме се многи боје.)
 Винцилр. — (Песник, лирик, који само ви-нцу пева.)
 Двогуба хасна. — (Хасна, на којој човек двапут више губи.)
 Цртало. — (Плајвас.)
 Визитација. — (Она тацла, у коју се меће виза, кад се игра фарбл.)
 Варница. — (IX чланак закона, који осигура црквено-школску аутономију.)
 Орадија. — (Њива.)
 Меркантил. — (Кад се што измерка на тилу.)
 Траврњати. — (Живети вегетаријански.)
 Просторија. — (Крмача, која не уме нобл да рије.)
 Балсам. (Бал, на који нико не дође. Веома је лековит и за телесне и за цепене болести.)
 Солиман. — (Човек, који не једе више слано.)
 Шармант. — (Кад је мантил здраво ишаран.)

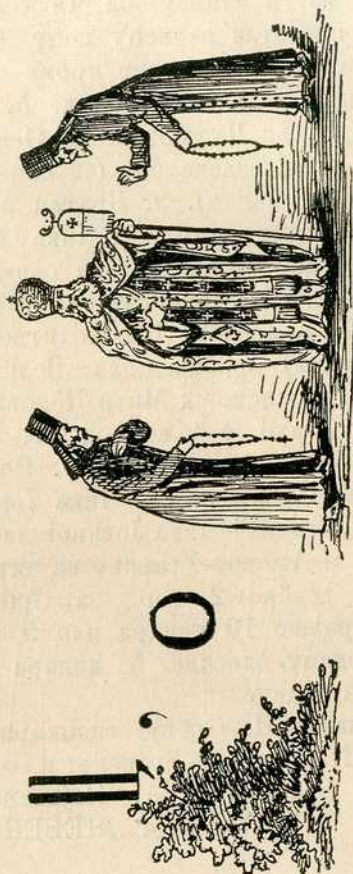
Вубнуотека.

У једном допису из Новог Сада, читали смо о-вих дана и ове ретке:

„— Срби у Новом Саду, где смо и морално и

материјално па и нумерично најјачи, немају певачко друштво, а јучерање придошлице мађ. и нем. на-родности, већ од неколико година имају своје ста-лно, добро уређено певачко друштво.“
 (То је заиста неко волшебство!)

НАГРАДНИ РЕБУС.*)

Који од наших претплатника први реши овај ребус, добиће у награду један дукат. Имена свију, који добро реше биће штампана у првом броју 1881.

*) Одежда архијереја у овоме ребусу није баш по правилима право-славне цркве. Али то нема никаква значења, то је само црта-чева погрешка.

Главни сарадник Абуказем
 За уредништво одговара А. Пајевић.

Најновије књиге.

Буквар за српске основне школе одобрен од црквено-народног школског савета. У Новоме Саду, издање штампарије А. Пајевића 1880. Цена 16 новч.

Народни лечник поука о животу и здрављу пише др Милан Јовановић књига четврта. У Новом Саду. Издање штампарије А. Пајевића 1880.

Адам и берберин први људи шалива игра у четири радње написао Јаша Игњатовић. Издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду 1881 цена 60 нов.

Песме што се најрадије певају друго издање Србина Милоша Грабовачког у Земуну штампарија Милоша Грабовачког 1880 цена 10 н. или 20 пара динар.

П. Л. Митров О народности. С Рускога у Вршцу Издање књижаре С. Марковића штампарија удове Кирхнера у Вршцу цена 10 нов. или 20 пара дин.

Путовање по новој Србији пише Сретен Л. П. издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду. 1880 свеска шеста. Цена 20 новч. или по динара издање српске књижаре браће М. Поповића у Новом Саду у Београду до-бити се може у књижари Андрије Пурића, Васина улица и Велимира Валожича.

Још се могу добити сви бројеви „Стармалог“ од почетка до данас.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

доноси у своје деветом броју ове чланке: 1. Чу-поглавац из кутије (песма са сликом) од Чика Јове. 2. Сиромашташ, приповетка за већу децу (наставак). 3. Душманов савет, и Строгост према себи. Натписи од Х. 4. Дечији крстоносни поход. 5. Ластина клетва, песма од Стеве Чутурила. 6. Овејана зрица (са сликом). 7. Права водена боа (са сликом). 8. Дете и жаба (песма са сликом). 9. Братац и сестрица, Приповетка за ваљану децу, од Чика Светозара. 10. Српске народне питалице (са сликом). 11. Изерен споменик, оптичка чудноватост (са две слике) од Чика Јове. 12. Календар. 13. Молитве мале наше Данице (са сликом) прибележила Велинка. 14. Путникова песма. Прерађено од Мите Поповића. 15. Кад већ мора бити, како је боље, од Х. 16. Даштања. 17. Коњички скок. 18. Ребус. 19. Решење загонетке. 20. Решење ребуса. 21. Чика Јовина пошта. 22. Читаоцима „Невена“ чика Јовиног листа.

Цена је „Невену“ за Аустро-Угарску на читаву годину 4 фор. на пола године 2 фор.; за Србију, Црну Гору и остале крајеве 10 динара или 5 фор. у банкама на читаву годину односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године.

Претплату ваља слати: Из Србије књижари В. Валожића у Београду. Из Аустро-Угарске и осталих крајева накладној штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

Наклада „НЕВЕНА.“

Још се може добити

„ОРАО“

ВЕЛИКИ ИЛУСТРОВАНИ КАЛЕНДАР ЗА 1881. ГОД.

Цена 50 новчића или 1 динар.

Наручбине из Србије ваља упућивати књижари В. Валожића у Београду, из осталих крајева подписатој штампарији.

Ко наручи за готов новац или на распродају у више примерака ових календара добија према количини наручбине највећи радат.

Накладна штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

НАРОДНИ ЛЕЧНИК

Др. Милана Јовановића

(четири свеске 16 табана уједно)

укоричен у лепе тврде корице
може се добити за 1 фор.

Ко наручи на више добије комад по 75 новч.

Наручбине ваља упућивати:

Накладној штампарији А. Пајевића
у Новом Саду.

„ПРИВРЕДА“

излази сваког 1-вог и 15-ог дана у месецу, на формату највеће 8-не читав табак, а цена му је за Аустро-Угарску 80 новч. за 3 месеца, 1 фор. за 4 месеца, 1 фор. 50 новч. на пола године; за Србију и друге крајеве пак стоји лист 9 динара за целу годину или 3 динара на 4 месеца.

На овоме листу раде стално припознати књижевници и отлични стручњаци наши: Г. Игњат В. Бурјан главни надзорник српских народних црквених добара као уредник за све пољско-привредне струке; г. професор Јован Живановић, као уредник за пчеларство; г. др. Ђорђе Натошевић као главни сарадник за воћарство; г. Стеван Симоновић, културни саветник као главни сарадник за виноградарство; г. Јован К. Борјановић управитељ „Геданке“ као главни сарадник за вртарство.

Све што се тиче уређивања листа шаље се на адресу проф. Јована Живановића у Срем. Карловце.

Претплата и све што се тиче администрације листа шаље се потписаној накладној штампарији.

Умољавамо поједине родољубе, народне свештенике и учитеље да препоруче лист и да купе претплату. За труд њихов уступамо им уз захвалност нашу 10% од претплате.

Накладна штампарија А. Пајевића
у Новом Саду.

РЕД ПЛОВИДБЕ

ПУТНИЧКИХ ПАРОБРОДА.

Од 30. (18. новембра) 1880 до даље наредбе.

Нови Сад-Земун: понедељником и суботом у 1/2 сат п. п.

Нови Сад-Оршава: понедељником и четвртком у 1/2 сат по подне.

Нови Сад-Тител: средом и недељом у 1 сат по подне.

Нови Сад-Брод: четвртком у 1/2 с. п. п.

Нови Сад-Пешта: средом и суботом 1/2 сата по подне.

Нови Сад, 30. (18.) новембра 1880.

У П Р А В А.

КАСЕ

по најновијој американској системи, сигурне од ватре и пожара, из фабрике

ФЕЛИКСА БЛАЖИЧЕКА

у Бечу,

у солидарности и каквоћи израде не уступају ни једној до сада познатој фабрици а у цени знатно јефтиније.

Наручбине прима и одиравања госп. Ђорђе Миличевић, трговац у Бечу, Lazenhof, код кога се могу мустре видети и цене сазнати.

